

SLOVENSKI NAROD

iznaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 50 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2,50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod celja mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 6.
Telefon: 51-22, 51-23, 51-24, 51-25 in 51-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 19.351.

rudi vojna sreča je opoteča:

Čete generala Franca se puntajo

Po izpovedbah ujetih oficirjev so izbruhnili v vojski generala Franca resni upori —
Marekanci so popolnoma odpovedali, Francovi miličniki so pa nezanesljivi in za boj nesposobni

VALENCIA, 30. novembra. r. Po izpovedbah ujetih nacionalističnih oficirjev, ki jih zadržujejo v glavnem stanu madriške obrambe, se pojavljajo v vrstah vojske generala Franca znaki resnega razkroja. Neuspehi zadnjega časa so čete hudo demoralizirali in plašijo jih velike izgube, ki so jih imeli v bojih zadnjega tedna. Dejstvo, da je madriškim četam uspelo prebiti obroč okrog Madrida ter prodreti 120 km daleč proti jugozapadu, kjer grozi sedaj nevarnost, da padejo nacionalističnim četam za hrbet, je porazno vplivala na vso Francovo vojsko. Jedro Francove armade tvorijo Marokanci in španske tujske legije. Znano je, da so te čete zelo uporabne za nagle udare, toda so premalo vzdržne in nesposobne za trdovratne boje v postojankah. Razen tega te čete, navajene na afriško klimo, hudo trpe zaradi mraza, ki ga ne prenašajo. Po mnenju vojaških strokovnjakov je baš ta okolnost povzročila poraz nacionalistov pred Madridom

in nazadovanje Francovih čet. Ostanek Francove vojske tvorijo miličniki, sestavljeni iz nacionalistične mladinske organizacije. To je povečini poldorasta mladina, ki se sicer rada navdušuje na manifestacijah, ki pa je nesposobna za bojevanje. Ti oddelki so doslej v glavnem služili za parade in so jih uporabljali le v zaledju, kjer ni bilo nevarnosti. Redno vojaštvo je po večini padlo že v bojih prvih tednov, ko general Franco še ni imel Marokancev, tako da sedaj general Franco nima zanesljive opore v svoji vojski. Po izpovedbah ujetih oficirjev vlada v Francovi vojski velika zmešnjava. Na raznih krajih je prišlo do očitnega upora, ker vojniki strdajo in prebežajo ter nočejo več iti v boj. Posebno resni upori so izbruhnili v la Caruni, Sevillji in Cordobi, kjer je prišlo do krvavih uličnih bojev med pobunjenim vojaštvom in člani španske falange. General Franco je bil zaradi tega prisiljen velik del svojih čet umakniti iz prednjih vrst ter jih poslati na

zaj, da si opomorejo ter da se poleže razburjenje, ki je zavladalo med njimi. Vrhovno vodstvo madriške vojske skuša sedaj izkoristiti položaj in je vrglo v boj vse razpoložljive čete, da bi zadalo generalu Francu odločilni udarec. V krogih madriške vlade so pričarani, da bo mesec december prinesel končno odločitev ter gledajo na razvoj dogodkov z velikim optimizmom. Za Madrid se več ne boje in smatrajo, da je tu general Franco že doživel poraz. Po zatrdilu madriškega vojnega vodstva napredujejo republikanci tudi na

vseh ostalih frontah in hudo pritiskajo nacionaliste, ki se morajo umikati na vsej fronti. Vreme gre zelo na roko republikanom.

Nacionalisti zanikajo

Sevilja, 30. novembra. AA. Havas: Radijska postaja v Sevilji je objavila, da je večeraj na vseh frontah vladalo pravo zatijje, ker je bilo vreme preslabo. Nacionalistične ladje strogo pazijo na vsa pristanišča, da bi tako preprečile dovoz ojačen republikanecem iz inozemstva. Ita postaja zanika vse vesti o napredovanju nacionalistov.

Sklicanje sveta Društva narodov

Sestal se bo 7. ali 11. decembra v Ženevi

ŽENEVA, 30. novembra. z. Generalni tajnik Društva narodov je razposlal vsem članom sveta DN brzojavke, v katerih predlaga, naj bi se svet Društva narodov sestal 7. ali 11. decembra, da bi razpravljal o pritožbi madriške vla-

de proti Italiji in Nemčiji zaradi priznanja Francovega režima. Končna odločitev o dnevu sestanka sveta DN je odvisna od odgovora posameznih članov, ki jih pričakujejo že do jutri zvečer. Zasedanje bo v Ženevi

Volitve v zbornico za TOI

Ljubljana, 30. novembra. Večera so se v Ljubljani odvijale volitve za TOI volitve v sedmih volilnih okrožjih, kjer sta bili vlozeni in potrjeni po dve listi, dočim so bile v vseh ostalih 12 volilnih okrožjih vlozene le spornostne liste in so volitve odpadle. Pri današnjih volitvah so v šestih volilnih okrožjih zmagale kompromisne liste, le v enem volilnem okrožju, dočim je bila v Brezicah je zmagala nasprotna lista Pienčanov pristavev. Rezultati so bili naslednji:

I. volilno okrožje: Ljubljana-mesto: Volilnih upravičencev 1.597, oddanih glasov 811, to je 52 odstotkov. Kompromisna lista s kandidatom Ivanom Ogrinom in Miroslavom Uršasom je dobila 538 glasov, druga lista Josipa Kregarja pa 254 glasov, dočim je bilo 19 glasov neveljavnih.

II. volilno okrožje: Radovljica - skofja Loka: Volilnih upravičencev 1.253, oddanih glasov 631, to je 51 odstotkov. Kompromisna lista g. Andreja Cufarja je dobila 377 glasov, druga lista g. Ivana Praznika pa 46 glasov, 5 glasov je bilo neveljavnih.

VI. volilno okrožje: Logatec - Kočevje: Volilnih upravičencev 1.130, oddanih glasov 702, to je 62 odstotkov. Kompromisna lista

g. Josipa Rebeka je dobila 437 glasov, druga lista g. Karla Viljarja pa 243 glasov; 22 glasov je bilo neveljavnih.

VII. volilno okrožje: Novo mesto - Črnomelj: Volilnih upravičencev 964, oddanih glasov 473, to je 49 odstotkov. Kompromisna lista g. Alojzija Miderferja je dobila 293 glasov, druga lista g. Alojza Grlica pa 158 glasov, dočim je bilo 22 glasov neveljavnih.

VIII. volilno okrožje: Brežice: Volilnih upravičencev 442, oddanih glasov 243 ali 55 odstotkov. Kompromisna lista g. Andreja Kralja je dobila 68 glasov, druga lista g. Henrika Klubačarja pa 167 glasov; 8 glasov je bilo neveljavnih.

XIX. volilno okrožje: Dolnja Lendava: Volilnih upravičencev 416, oddanih glasov 317, to je 76 odstotkov. Kompromisna lista g. Stefana Litropa je dobila 157 glasov, druga lista g. Stefana Fritza pa 141 glasov, 19 glasov je bilo neveljavnih.

Vsega je bilo v navedenih sedmih okrožjih 7067 volilnih upravičencev, oddanih glasov pa 3.608, to je nekaj nad polovico. Za kompromisne liste je bilo oddanih 2.262 glasov, za druge liste pa 1.320 glasov, dočim je bilo skupno 126 glasov neveljavnih.

Izvoljeni so: v Ljubljani Ivan Ogrin in Miroslav Urbas, v Radovljici - skofji Loka Andrej Cufar, v Kamniku - Litiji Boštjan Relejan, v Logatcu - Kočevju Josip Rebek, v Novem mestu - Črnomlju Alojz Miderfer, v Dolnji Lendavi Stefan Litrop in v Brezicah Henrik Klubačar.

Kaj bo s Feniksom?

Sedanja uredba podaljšana za 16 dni

Beograd, 30. novembra. AA. Minister za trgovino in industrijo dr. Milan Vrbanić je dal zastopnikom tiska, glede na to, da danes poteče veljavnost uredbe o Feniksu, naslednjo izjavo:

Vprašanje jugoslovanske direktije zavarovalne družbe Feniks na Dunaju je bilo v zadnjem času v ministru za trgovino in industrijo vsestransko proučeno, da bi se našla rešitev, po kateri bi bile vpoštevane stvarne možnosti, in da bi se hkratu v čim večji meri zavarovali interesi zavarovalcev, ki so zaradi težav te družbe že od aprila meseca t. l. v negotovosti. Problem je težaven in kompliciran iz dveh razlogov, kakor smo to že od neke prilike omenili.

V prvi vrsti so premijski rezerve tukajšnje direktije Feniksa nezadostne za popolno kritje vseh obveznosti družbe, v drugi vrsti pa je velik del rezerv plasiran v tako zvanih Losingerjevih menicah, ki so bile v trenutku, ko je propadel dunajski Feniks, depozirane pri tujih bankah. Naše prizadevanje, da dobimo te papirje nazaj, kaže v glavnem na to, da bo uspelo, toda do danes še ni bilo mogoče te stvari dočela urediti. Pri vsem tem je treba upoštevati še tehnična dela, ki so neobhodno potrebna za določitev končnega načrta in vseh posameznih pogojev, po katerih naj bi se to vprašanje definitivno uredilo.

Projektna uredba, ki je v glavnih črtah že sestavljena, iz navedenih razlogov ni mogla biti izdana in uveljavljena že danes, ko poteče rok dosedanje uredbe. Zato je

bila dosedanja uredba podaljšana za 16 dni, to je do 15. decembra t. l. Dolej bodo vsa dela končana in vse potrebne kalkulacije dovršene, tako da se bo končno definitivno uredilo to vprašanje, ki je velikega pomena ne samo s stališča interesov tisočev naših zavarovalcev, nego tudi s stališča našega narodnega gospodarstva in spričo nujne potrebe, da se obuva ideja zavarovanja.

Načelno bi hotel le še naglasiti, da bomo skušali najti rešitev v tej smeri, da bi posebna ustanova, pod stalnim in neprestanim nadzorom države izvedla do kraja po pogojem in modalitetah, ki bodo z novo uredbo določene, vse posle, ki jih je s pogodbenimi sklenila jugoslovanska direktija Feniksa. Medtem naj bi se ne sklepale nove pogodbe. Tako bi ta ustanova pod nadzorom državnih oblasti skušala izpolniti vse pravice do sedanjih, odnosno sedanjih zavarovalcev, na drugi strani pa bi se izognili vsem novim režimskim in akviziterskim stroškom, ki bi sicer nastali, pa tudi vsem novim zavarovalnim obveznostim.

Prvi abesinski škof

Neapelj, 30. novembra. AA. Msgr. Marioni, ki je bil imenovan za prvega škofa na libanjske Abesinije, je skupno s 50 frančiškanskimi misijonarji odpotoval v Vzhodno Afriko.

Prisrčen sprejem delegacij jugoslovensko-češkoslovaških lig v Pragi

Manifestacija slovanske vzajemnosti

Praga, 30. novembra. AA. ČTK: Delegacija ki šteje 50 članov, je prišla iz Jugoslavije v Prago. Članom jugoslovensko-češkoslovaških lig je bil prirejen prisrčen sprejem. Primerot dr. Baxa je pozdravil jugoslovenske goste s prisrčno dobrodošlico, g. Peter Zenkl pa jih je pozdravil v imenu lige. Na Wilsonovem kolodvoru je bilo mnogo ljudi, ki so navdušeno pozdravljali jugoslovenske goste. Že v Brnu in v Bratislavi so priredili lepe sprejeme jugoslovenski delegaciji. V Brnu je delegacija oddala prst iz Oplenca, ki bo položena v temelje pravoslavne cerkve, ki se gradi v Hudobinu.

Jugoslovenski poslanik v Pragi dr. Protić je imel v Moravski Ostravi na proslavi jugoslovensko-češke lige velik govor o pomenu jugoslovenskega narodnega praznika. Poslanik je posebno poudarjal miroljubnost držav

Male antante, ki sloni na želji po sodelovanju z vsemi sosedi.

Parlamentarna delegacija na poti v Bukarešto

Temišvar, 30. novembra. AA. Jugoslovenska parlamentarna delegacija, ki potuje na proslavo v Bukarešto, je bila na meji sprejeta z največjim navdušenjem. Na meji jo je čakala deputacija rumunskega parlamenta in senata. Posebno prisrčen je bil sprejem v Temišvaru. V čakalnici prvega razreda je bil sprejem, po govorih pa je hrvaško pevsko društvo zapelo več dobrodošlic. Po govorih je godba zaigrala jugoslovensko in rumunsko himno. Ob 10.30 je jugoslovenska delegacija nadaljevala potovanje v Bukarešto.

„Mir je v nevarnosti“

Mednarodni mir lahko zagotove samo notranje močne države

Pariz, 30. novembra. AA. Havas: V svojem govoru v Evreus je ministrski predsednik Leon Blum podčrtal, da ne bo socialistična stranka krivica, če se ljudska fronta nekega dne razbije. Stranka zahteva samo, da se naj izpolnijo sprejete obveze in ni česar drugega. Na prvem mestu stoji vprašanje razdelitve proizvodov. Radikalnosocialistična stranka se bori samo proti tistim, ki so sovražniki republike in demokracije. Novi socialni red se lahko ustanovi samo na temelju miru med vsemi Francozi. Internacionalni mir je težak in delikaten.

Daladier, predsednik radikalno-socialne stranke, je rekel: Nikogar ne dolžim, da

hoče vojno. Reči pa moram, da ima mednarodni mir gotove pogoje. Danes kakor pred dvema letoma je mir v nevarnosti. Danes zahteva tudi Azija besedo v evropskih vprašanjih. Naša dolžnost je, da rečemo vsem narodom, da je njihovo tekmovanje v oboroževanju blaznost. Nova vojna bi pomenila konec civilizacije. Mi nudimo vsem lojalno in odkrito roko sprave in miru, toda tega ne delamo v strahu ali pa s sklonjeno glavo. Naša domovina mora biti moralno in materialno močna. Če bo svet opazil, da volja Francije slabi in če bo svet mislil, da je Francija lahek plen, potem je končano naše svobodno življenje.

Uniformiranje umetnostne kritike v Nemčiji

Kritiko smejo v bodoče pisati samo protokolirani in uradno priznani kritiki

Berlin, 30. novembra. br. Ministrstvo za prosveto in kulturo je izdalo odlok, ki na novo ureja umetnostno kritiko v Nemčiji. Kritiko o umetnostnem dejstvu naj bo izražena, slikarskem, kiparskem, gledališkem, koncertnem polju in v vseh drugih umetnostnih panogah mejo v bodoče pisati samo ljudje, ki so stari najmanj 32 let in so se sami najmanj pet let udeleževali v dotični umetnostni panogi. Vsaka kritika mora biti podpisana s polnim imenom. Vsi kritiki morajo biti protokolirani pri novinarski zbornici in tvorijo poseben odtel organizacije poklicnih novinarjev. Utemeljitev tega odloka naglašajo, da je narodno-socialistični režim čakal pet let, da bi se tudi kritika prilagodila novim razmeram, kar pa se ni zgodilo. Zato je vlada odločena tudi na tem polju napraviti red v duhu narodno-socialističnih načel. Doslej so si kritiki privajali vlogo nekega sodnika,

kar pa v resnici niso in ne morejo biti. Kritiki mora biti posredovalec med umetnino in ljudstvom ter v službi obeh, ne pa se postavljati za sodnika in deliti nauke na levo in desno, dasi sam ni zmogel ustvariti niti najmanjše umetnine. V bodoče mora biti v vsaki kritiki merodajno narodno-socialistično pojmovanje, kar mora biti glavno merilo.

Pravoslavni teološki kongres

Atene, 30. novembra. AA. Atenska Agencija poroča: Večera je bil na atenskem vseučilišču odprt prvi vsepravoslavni teološki kongres. Odprtili je prisostvoval kralj Jurij II s predsednikom vlade. Kongres je odprtil s lepih govorom kralj Jurij II.

Politični obzornik

Vzpodbudne besede

Krajevna organizacija JNS v Splitu je imela te dni svojo skupščino. Predsedoval je senator dr. Ivo Majstorović. V svojem govoru je med drugim dejal: Ako se ozremo na našo banovino, vidimo, da je JNS pri zadnjih občinskih volitvah izvajala lepe uspehe. To dokazuje, da je nacionalizem vera in dokler je nas deset nacionalistov, ta vera ne bo propadla. Mi se moramo nasloniti na ljudstvo, ker so na žalost intelektualci prvi izdali jugoslovenstvo. Predvsem je sedaj potreba, da se pripravimo na volitve po mestih. Ni več daleč dan, ko nam bo zopet dana prilika, da ponovno pokažemo, kaj premoremo. Ze sedaj se moramo dobro organizirati in pripraviti na borbo. Dr. Branko Radica je takisto poudarjal, da so občinske volitve v primorski banovini dokazale, da ima JNS močno zaslono v narodu. Zato lahko z zaupanjem zre v bodočnost. Nasprotniki se tega dobro zavedajo, zato so pričeli najljubejšo borbo proti nam.

Na nas lete sedaj z vseh strani koncentrirane strele. Boje se nas, zato nas napadajo. Ti napadi so dokaz, da smo močni, ker slabica se ne izplača napadati. Nasprotniki ne napadajo Ljotiča in Hodžera, marveč samo nas, ker smo pač mi močnejši od njih in ker samo nas smatrajo za nevarne. Dr. Radica je končno predlagal brzojavno pozdrav predsedniku Petru Živkoviču. Zelo temperamenten govor je imel senator dr. Grga Angjelinovič. Izvajal je med drugim: V teh časih, ko pomenja biti Jugosloven

... t. poudarjamo mi nacionalisti, da smo v prvi vrsti Jugoslovenci in da pod to jugoslovensko zastavo pozivamo vse Srbe, Hrvate in Slovence, ki so dobre volje. Danes slišimo z vseh strani glasove, da se hočejo vse skupine v vladi in opoziciji sporazumeti z dr. Mačkom. Mi bomo srečni in veseli, ako se to uresniči. Naj se sporazumejo preko svojega hrvaštva, srbstva in slovenstva, zakaj bo to pravi sporazum, bo ta sporazum pomenjal jugoslovenstvo. Jaz kot jugoslovenski patrijot pozdravljam to težnjo, da se s sporazumom pomiri in uredi država, kot političen človek pa ne verujem v ta sporazum, ker ne vidim nikjer iskrenosti, ki je zanj neobhodno potrebna.

„Za Judežev denar narodnih izdajic“

Isti dan, ko je knez Pavle na Brdu sprejel dr. Mačka, so neznan storilci v Dubrovniku oskrnili spomenik kralju Petru Osvojitelju, delo slovečega kiparja Ivana Meštroviča, ki ga je pred več kakor desetimi leti dala mestna občina vzidati v večer spomin osvoboditve v mestno obzidje. Ogorčenje radi tega zločina je bilo v Dubrovniku splošno in mestni župan je hotel razpisati nagrado 5000 Din onemu, ki najde in ovari zločinca. V Dubrovniku izhajajoči list »Narodni Svijest« je to herostratsko dejanje obsodil, namignil pa je ob enem, da so zločin nemara zagrešili — jugoslovenski nacionalisti v nameri, da bi ga podtaknili svojim političnim nasprotnikom. Ta podla insinuacija je vse nacionalne kroge silno ogorčila. Zbraji so se takoj predstavniki vseh jugoslovenskih organizacij ter sklenili najodločnejši protest proti takšnemu zlobnemu podtaknjenju. Ob enem so razpisali nagrado 10.000 Din onemu, ki izsledí zločinca. — »Samouprava« glavno glasillo JRZ in vlade, piše o tej aferi: »Ta detalj je najboljši dokaz psihoze našega nejnauškega časa. Skrajni čas je, da se ti agenti provokatorji enkrat za vedno pomenejo iz naše narodne sredine in se onemogočijo. To pa bo šele takrat, ko se predstavnik Srbov Hrvatov sporazumejo, kar je naša iskrena želja. Ko se bo to zgodilo, se bodo morali taki kriminalni tipi seliti v Kanado, da se javijo svojemu »poglavarju« (dr. A. Paveliću) in živijo ob Judeževem denarju narodnih izdajic in tujinskih izmečkih, dokler jih ne bodo tudi ti gospodarji spodili iz svoje službe, kakor onega Zamorca, ki je izvršil svojo dolžnost.«

Pozdravi stegnene desnice

V »Mladi Hrvatski« čitamo: »Ko sta Mussolini in Hitler korupciji, nepoštenosti, sleparstvu, laži, izkoriščanju ljudstva, proti nemoralu in privatnem in javnem življenju, proti farizejstvu in hinavstvu itd., sta tudi s pozdravom teh milijonov v obliki stegnene desnice z odprto dlanjo hotela slikovito prikazati, da stojita na braniku najsvetejših pravic vsakega človeka, od pravic posameznih rodovine pa dalje do pravic narodne in državne skupnosti.« — Kakor se da iz tega izhva navdušenja sklepati, je »Mlada Hrvatska« oduševljena občudovateljica fašizma in nacionalnega socializma. Očitno bi rada to ali ono čevko s tujega vrta presadila tudi na hrvaška tla.

Borzna poročila.

INOZEMSKÉ BORZE

Carib, 30. novembra. Beograd 10., Pariz 20.27, London 21.315, New York 435.25, Bruselj 73.55, Milan 22.925, Amsterdam 236.20, Berlin 174.90, Dunaj 76.85 (81.20), Peking 15.40, Varšava 81.80, Bukarešta 3.25.

Vstopnice za novinarski koncert jutri od 9. do 12. u kinu Matici, popoldne od 5. dalje pa v veži na Taboru.

SENZACIJA!

JUTRI PREMIERA V KINU SLOGI!

Charlie Chan v Šanghaju

Zahteve sezonskega delavstva pred zimo

Krajevni medstrokovni odbor je sklical včeraj zborovanje v Delavski zbornici

Ljubljana, 30. novembra. Mraz je začel pritiskati in stavbna sezona bo kmalu končana. Množice nezaposlenih se bodo še pomnožile. Delavstvo samo najbolje pozna zlo nezaposlenosti in bede, zato ga tudi najbolj skrbi, kako bo prešlo zimo. Vpravi življenjsko vprašanje delavstva zavislo pozimi od socialnega skrbstva. Posebno letos je ljubljansko sezonsko delavstvo v velikih skrbih, kako bo prešlo zimo, ker kaže, da mestna občina ne misli na širokopotezno socialno akcijo in ker druge javne uprave ne nameravajo nuditi nezaposlenim kaj več. Zato je tudi vladalo med delavstvom izredno veliko zanižanje za včerajšnje zborovanje, ki ga je sklical Krajevni medstrokovni odbor v Delavski zbornici, da je delavstvo sklepalo o važnih predlogih za zimska socialna ukrepa. Dvorana je bila prepolna, kakor ob največjih zborovanjih.

NEZAPOSLENI PRI NAS IN DRUGJE

Zborovanje je vodil predsednik S. Marjetič. V uvodnem govoru je strokovni tajnik Tome orisal naše socialne razmere glede na nezaposlenost in razmere v naprednejših državah. Oziroma se je predvsem na to, da so mnoge demokratske države, n. pr. Švica, Francija, Anglija, skandinavske države in celo Avstrija že zdavnaj uvedle zavarovanje za nezaposlene, dočim se pri nas govori o 3-dinarski minimalni mezdi, ki ne zadostuje niti za prehrano samega, kaj šele družinskega rednika. Minimalne mezde pri nas bi se morale prilagoditi razmeram v severnih pokrajinah države in ne po jugu, kjer se delavci hranijo s suhim kruhom in čebulo. Delavci bi morali zaslužiti najmanj 5 Din na uro.

MEZDE IZPOD 8 DIN NA DAN

Nadure je treba odpraviti, da dobe nezaposleni delo. Pri nas je v veljavi zakonito določilo o 8-urnem delavniku, toda določila o socialni zaščiti delavstva ostanejo navadno le na papirju. V naši državi je nezaposlenih okrog 800.000 delavcev in nameščenih; pri SUZORJU je zavarovanih 630.720, pri železniškem fondu 75.000 in pri Bratovskih skladiščih okrog 50.000. Poljski delavci pa pri nas niso zavarovani. Če računamo, da vsak od teh delavcev prehranjuje povprečno vsaj enega družinskega člana, živi 1.600.000 ljudi iz rok v usta, od delavskega zaslužka. Triglavska družina bi potrebovala za samo hrano na mesec 800—1000 Din. Toda koliko zasluži delavstvo pri nas? Po 48 Din na dan zasluži 71.047 delavcev in nameščenih, po 34—48 Din zasluži 69.916 delavcev in nameščenih, po 42—94 Din 100.840 delavcev in po 8—24 Din 298.255 delavcev. Razen tega je še 85.662 delavcev, ki zaslužijo največ 8 Din na dan. Od 1. 1930 do zdaj so se skrčile delavske mezde povprečno za 5 Din na dan, kar znese skupaj na leto 1.152.000.000 Din manj zaslužka kakor 1. 1930. Trpi splošno gospodarstvo, razen tega pa propada delavstvo zaradi slabe prehrane in bolezni.

Naše delavstvo zahteva, da se 10 milijonov Din, ki leže v blaginji ministrstva za socialno politiko in ki so pobrani pri nas ter namenjeni Borzi dela, porabijo vsaj za javna dela v Sloveniji, za delavske hiše, če že ne za podporo nezaposlenim. Končno je govornik govoril še o delavskih zahtevah, obrazloženih v resoluciji in naslovljenih na mestno občino.

NEZAPOSLENI BI NAS MORALI SKRBEITI, NE DELOMRZNOST!

Posebej o razmerah našega sezonskega delavstva in zimske socialne akcije sta govorila S. Likar, občinski svetnik in Leskovšek, predsednik Strokovne komisije. Prvi govornik je predvsem naglašal, da zdaj prav za prav ni več dveh kategorij delavstva, sezonskega in redno zaposlenega; noben delavec ne more več trditi, da je redno zaposlen. Prejšnje čase je bila bistvena razlika med mezdami sezonskega in redno zaposlenega delavstva. Sezonski delavci je imel nekoliko višjo mezd, ker je pač delal samo približno pol leta. Zdaj pa morajo sezonski delavci žrtvovati tisti višek mezd in zato smejo še s tem večji upravičenosti zahtevati od družbe, da uredi socialno skrbstvo, saj zdaj sezonski delavci ne delajo za mezde nič manj kakor so prejšnje čase.

Govornik se je dotaknil socialne politike mestne občine in drastično opisal osnutek o uvedbi delavskih taborov, ki so ga odklanjali tudi mnogi svetniki večinske skupine mestnega sveta. Vprašalo se je, ali sme kdo govoriti o delomrznosti, ko je bilo n. pr. pri regulaciji Malega grabna toliko prošnje za delo, da so na socialnem uradu sklenili zaposliti le ošte 5 otrok! Odločno je tudi pobiljal, da bi bilo delo v delavskih taborih prostovoljno in da bi se delavci prijavljali prostovoljno vanje, kajti ko človek pride sestradan prosit za miloščino na socialni urad, je pač že dovolj pod pritiskom. Govornik je trdil, da je najvažnejše vprašanje, kako zaposliti številne nezaposlene ter jim nuditi primeren zaslužek, povsem postaršnega pomena pa je potem vprašanje zatiranja delomrznosti, saj toda sploh ne bo delomrznost. Oči

Uvedbe delavskih taborov bi delavstvo nič ne imelo kljub ogromnim stroškom. Govornik se je vprašal, ali je pametno porabiti zadnja, pičila sredstva, namenjena za socialne namene, za zidanje taboriščnih barakov, ki ni denarja za tako potrebna javna dela. Mestna občina z zbiranjem milodarov ne bo odpravila bede. Kot posebno drastičen primer odpravljanja nezaposlenosti pri nas je govornik omenil, da je mestna vrtnarija morala opustiti vse začasno zaposlene nezaposlene — ni bilo več sredstev —, razen 5 jetičnih. Govornik je vzkliknil: Nezaposleni mora biti torej jetičen, da sme še nekoliko upati na zaposlitev! — Končno je naglasil, da je eden najnujnejših socialnih ukrepov uvedba zavarovanja za nezaposlene.

KRŠITEV SOCIALNIH ZAKONOV

Leskovšek je govoril o razmerah v stavbi stroki in dejal, da se niso mnogo izboljšale po sklenitvi letošnje kolektivne pogodbe. Podjetja se ne drže pogodbe in po pritisku na delavske zaupnike se je delavstvo nekoliko ustrašilo ter začelo popuščati. Govornik je našteval nekatere primere zapostavljanja delavskih zaupnikov, n. pr., da je bil neki zaupnik odpuščen, ker je zahteval od podjetja za delavstvo pitno vodo na stavbi, neko podjetje pa odpustila delavce po nekaj dneh, ko jim izda nakaznico za zdravlje. Zakonitega 8-urnika se nikjer ne drže in marsikje je bilo delavstvo zaposleno tudi nad 10 ur, a nadur mu niso izplačevali. Jugoslavija ima moderno socialno zakonodajo, toda zelo potrebne bi bile sankcije za kršitelje zakonov, za kar se mora delavstvo pobrigati samo. Zdaj je stavbno

delavstvo pred sklenitvijo kolektivne pogodbe, odnosno pred pogajanjem za njo. Letošnja kolektivna pogodba je bila sklenjena samo začasno. Podjetniki zdaj še niso pokazali pripravljenosti za pogajanja, ki jih delavstvo složno zahteva. Delavstvo je odločeno, da se prihodnja stavbna sezona ne bo začela, dokler ne bo podpisana nova kolektivna pogodba.

APEL NA MESTNO OBČINO

Končno je bila sklenjena resolucija z naslednjimi zahtevami:

Ljubljanska mestna občina naj skliče sestanek zastopnikov ustanov in organizacij, da takoj organizirajo skupno podporno akcijo za nezaposlene. Naloge te akcije bi bile predvsem: ustanovitev zadostnega števila ogrevalnic v posameznih ljubljanskih okrajih; odprtitev javnih delavskih kuhinj, kjer bi prejimali nezaposleni hrano zase in miko za otroke na nakaznice; ustanovitev posebnega odbora — v njem bi sodelovali zastopniki mestnega socialnega oddelka, Borze dela in strokovnih organizacij —, ki bi sestavil točno statistiko o nezaposlenih in njihovih socialnih razmerah. Odbor bi upravljal blagajno, ki bi se v njo stekali prispevki javnih uprav, vseh sedanjih in bodočih nabiranih akcij in zasebnih dobroteljskih društev. Razen teh najnujnejših ukrepov za letošnjo zimo pa bi se naj mestna občina lotila širokopotezne programa za odpravo nezaposlenosti prihodnjega leta, in sicer: razpiše naj veliko stavbno posojilo, podobno sedanjemu 20 milijonskemu posojilu (ki je bilo v subskripciji preko računov za 80%); v prihodnji proračun naj vstavijo poseben znesek, 1% proračunske vsote, za podpiranje nezaposlenih, zato se pa naj uvede davčina na luksuzne predmete, alkohol in dobriše industrijskih in demarš podjetij. Stavbno posojilo bi porabili za dela na področju mestne občine, predvsem za zidanje delavskih stanovanjskih hiš.

Resolucija je bila soglasno sprejeta, naka se je delavstvo mirno razšlo.

danjem časa dalo vse zavedno nacionalno občinstvo poudarka ljubezni do enotne in skupne naše domovine ter bo do zadnjega kotička napolnilo sokolski dom. Naj bo praznik našega narodnega zedinjenja tudi to pot črna s črna točka v našem svobodnem nacionalnem jugoslovenskem izražanju, ob katerem se bodo razbistri in nič vse zamislili jugoslovenskih notranjih in zunanjih nasprotnikov.

Ljubljancani so se drsali

Ljubljana, 30. novembra.

Včerajšnja nedelja je bila nekakšna zlata. Trgovine so bile namreč odprte kakor pred božičem, toda bile so prazne, kakor so pač prazni tudi žepi. Kljub temu so se sčani izrabili priliko, da so si vsaj ogledovali nedosegljive lepote v trgovinah. V mislih imamo seveda predvsem Ljubljancanke, kajti moški se zdaj izogibajo trgovin kakor Gandhi.

Kljub temu že dolgo nismo videli zakon-skih idil na ulici kakor včeraj. Človek bi mislil, da vsa Ljubljana živi v nekakšnem zakonskem rajju. Vse je bilo na pari in zakonski pari so se vodili pod pazduho v takšni ganljivi vzajemnosti, ki je ne moreš kratkoma razumeti. Vendar je bilo tudi to včeraj razumljivo kakor prevačanje kozolcev po hodnikih. Tako rekoč vsa Ljubljana se je drsala. Škoda, da ne moremo rabiti lepega ljudskega pregovora, ki pravi, kako kdo pojde k maši.

Zaradi tega drsanja bi morali včerajšnje nedeljo inenovat le deno in ne zlato. Pri vsem tem pa moramo obudovati modrost vremenjskih bogov, ki so nam poklonili pol-edico baš ob koncu meseca, ko so trgovine odprte v nedeljo in žepi zaprti. Marsikdo je po zaslugi pol-edice rešil svoj ugled, kajti saj dobro veste, da pri nas človek ob nedeljah ne sme biti preveč stabilen, če naj kaj velja. Pomisliti pa moramo tudi na diplomatsko spretnost meščank, ki so vpregle svoje zakonske polovice kot prikolico pod pazduho, da so se lahko varno sprehajale po mestu ter diktirale želje sprico Miklavževga blaga.

Zadnje čase ima Ljubljana zopet največ opravkov z Miklavžem. Vse izložbe so ob-sajane s peklenim ognjem, da so se meščani sprico tega pomladili ter pootročili. Nobena druga sezona ne vpliva tako močno na nje, niti predpustna. Presrečni so, da si dan za dnem ogledujejo izložbe po mestu in se vesele z otroci, čeprav to vese-

ten užitek. Po sklepu društvene uprave se udeležijo seje in akademije članstvo in kroji, ostali v civilu s sokolskim znakom. Vse zastopnike bratskih sokolskih društev, ki se nameravajo udeležiti naše akademije prosimo, da se njihov oficijelni delegat udeleži akademije v kroju. Vabimo ponovno sokolsko članstvo in prijatelje društva, da jutri v velikem številu posetijo našo tel-evadno akademijo. Zdravo! Uprava.

Sokolska župa Ljubljana — presvetni ed-bor vabi svoje članstvo, da se na državni praznik 1. decembra udeležijo v velikem šte-vilu novinarskega koncerta, ki bo ob 20. v sokolski dvorani na Taboru, ZPO.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Ponedeljek, 30. novembra katoličani: Andrej.

Jutri: Torek, 1. decembra katoličani: Uje-dinjenje, Božena.

DANASJNE PRIREDITVE

KINO MATICA: Izdajati
KINO IDEAL: Divja mačka
KINO SLOGA: Pariski življenje
KINO UNION: Markiza Pompadur
KINO MOSTE: Karneval in Teško osu-mljen

KINO KODELJEVO: Bosambo in Zvoki mladosti

Prirodoslovno društvo: predavanje prof. Miroslava Adlešiča o hipotetizah in izkustvih v naravoznanstvu ob 20 v Delavski zbornici

Telovadna akademija v praznino državne-ga praznika ob 20 na Taboru

PRIREDITVE NA DRŽAVNI PRAZNIK

KINO MATICA: Izdajati
KINO IDEAL: Divja mačka

KINO SLOGA: Charlie Chan v Šanghaju
matineja »Pesem pomlad ob 11. dep.

KINO UNION: Markiza Pompadur
KINO SSKA: David Cojerfeld

KINO MOSTE: Karneval in Teško osu-mljen

KINO KODELJEVO: Dekle iz Dunaja
in Tanja

Novinarski koncert ob 20 na Taboru.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Kamor, Miklošičeva cesta 20, Gortus, Moste — Zaloska cesta.

Jutri: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 10, Bohinec ded. Cesta 29, oktobra 31.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek 30. novembra: Kadar se utrga oblak. Premierski abonma.

Torek 1. decembra: Na ledeni plošči. Izven. Cene od 20 Din navzdol.

Sreda 2. decembra: zaprto.

Četrtek 3. decembra: Kadar se utrga oblak. Red. Četrtek.

Petek 4. decembra: zaprto. (Gostovanje v Celju).

V proslavo narodnega praznika bodo igrali drevo, na predvečer kot krstno predstavo Zigonovo dramo »Kadar se utrga oblak«. Snov je vzeta iz trškega življenja ter slika razkroj in popoln propad družinskega življenja, sgrajenega brez ljubezni na laži in pohlepu po blagostanju. Sodelujejo: Levor, Marija Vera, Gregorin, Potokar, Milera Boltarjeva, Skrbinek in Lipah. Režiser: Ciril Debevec. Predstava je za premierski abonma.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek 30. novembra: zaprto.

Torek 1. decembra: Ob 15. uri: Matija Gu-bee. Izven. Cene od 24 Din navzdol.

Sreda 2. decembra: Seviljski brivec. Red. Sreda.

Četrtek 3. decembra: La Boheme. — Red B. Petek 4. decembra: zaprto.

Jugoslovensko

novinarsko udruženje,

sekcija Ljubljana, priredi na narodni praznik 1. decembra 1936 ob 20. uri v dvorani na Taboru v Ljubljani

SLAVNOSTNI

KONCERT

SODELUJEJO:

Ojačeni orkester vojaške godbe 40. pp. Triglavskega pod vodstvom kapel-nika g. Dragoljuba Zivanovića

Oporni solisti: dramatska sopranistka ga. Ljubica Karena, koloraturka gđ. Zvonimira Zupceva in bariton g. Aleksander Kolacio (pri klavirju kapelnika ljubljanske opere, gg. A. Neffat in dr. D. Svara)

Godalni trio Jeraj (ga. Vida Hribar-Jerajeva — violina, gđ. Oty Jerajeva — čelo in g. prof. Karel Jeraj — viola)

Kontrabasist kapelnik g. D. Zivanović (pri klavirju ga. Leopoldina Dörfler-Cerinova)

Ljubljanski mali harmonikarji in mladinski zbor pod vodstvom profesorja Pavla Rančigaja

Pevsko udruženje Septet bratov Zivko iz Maribora (Avgust, Lojze, Janko, Srečko, Vinko in Albin Zivko ter Franc Logar). Umetniško vodstvo prof. V. Mirk

Po koncertu družabni večer s plesom ob sodelovanju vojaškega orkestra.

Sedeži po Din 35, 30, 25, 20 in 15; lože s 5 sedeži po Din 150; stojlišča po Din 8 in 5 (dijaska) v predprodaji v Matični knjigarni na Kongresnem trgu, na večer koncerta pa pri blaginji na Taboru.

POZOR! PRIDE!
ELITNI KINO MATICA
Premiera 3. decembra

RESNICA O NAJVEČJI TRAGEDIJI HABSBUERSKE DINASTIJE!
PRIDE!
NAJVEČJA SENZACIJA SEZONE!
Velofilm svetovnega uspeha!

MAYERLING

Kratek sportni pregled

Ljubljana, 30. novembra

Jesenski del lgaškega prvenstva se bliža koncu, a še vedno ni odločeno, kdo bo jesenski prvak. Trenotno je sicer na čelu tabele še vedno sarajevska Slavija, toda BSK in Hajduk sta ji tako tesno za petami, da jo bo eden od njih prav gotovo spodrinil. Na pozornici je pa še tretji tekmeec, ki ima močnejši dosežek, če več točk kakor Sarajevčani — Gradjanski. Dočim morata BSK in Hajduk odigrati še po eno tekmo, manjkajo Gradjanskemu še 3 in če se mu poroči iz teh dobiti 4 točke, bo s 13 točkami jesenski prvak. Teoretično ima tudi Jugoslavija možnost, da pride na čelo tabele, kar pa ni verjetno. Ljubljana bo najprej obdržala sedmo mesto. Nevaren ji je edino Hašk, ki ima pa tako slabo razliko golov, da ima le malo nad. Concordia je definitivno na zadnjem mestu in bo morala pomlad napeti vse sile, če bo hotela ostati v ligi.

Ljubljana je včeraj že dopoldne igrala v Zagrebu. Doregla je proti Concordiji sicer polovičen uspeh 2:2, toda po poročilih bi lahko zmagala in to tem bolj, ker je bila ob pol časa z dvema goloma v prednosti. Napad je bil premalo energičen in ni znal izkoristiti prilik, ki so se mu nudile. V popoldanski tekmi med Gradjanskim in sarajevsko Slavijo je šlo precej vroče. Gledalci so napadli gošče s kamenjem, so pa pri tem ranili branilca Gradjanskega Hüglja tako močno, da so ga morali prepeljati v bolnico. Le z enajstmetrovsko se je domačin posrečilo zmagati s 3:2. V Beogradu je po enakovredni igri podlegel Bask Jugoslaviji 1:2. Osječani so pripravili državnemu prvakcu nemilo presenečenje in mu odtrgali eno točko, in je bil BSK lahko celo vesel, da se ni vrnil brez točke domov. Hajduk je spet dožal, da je na svojem igrišču skoraj nepremagljiv. Odpravil je Haška s katastrofalnim porazom 7:0.

V domačem podsezonskem prvenstvu je ljubljanska skupina odigrala zadnjo tekmo, ki je pa znatno spremenila tabelo. Trboveljski Amater je porazil Korotana 3:0 in z 10 točkami zasedel čelo tabele. V mariborski skupini se je ponovila na protest Celja razveljavljena tekma med Celjem in Mariborom. Maribor, ki je že pri prvi tekmi zmagal 2:1, je ponovno zmagal s še večjo razliko 3:0.

Od važnejših dogodkov v novembru je omeniti dve medmestni tekmi. V Parizu je Pariz premagal Prago 2:1, v Berlinu pa Berlin Krakov 5:4.

Včeraj je bil ponovno ustanovljen v Ljubljani šahovskotetiški podsestav. Zaradi rigoroznega delovanja sedanje uprave seveda, sta se na zborovanju oddelili dve skupini: režimska in opozicijska. Pa je vendarle prišlo med njima do sporazuma, in je bila sestavljena skupna lista, ki je dobila glasove vseh opolnoomočenih delegatov. Podsestavu predseduje geometer Černe, ostala odborniška mesta so pa zasedena sorazmerno po klubih. Zborovalci so stavili več za procvit lahke atletike zdra-

vih predlogov. Če ne bo ostalo samo pri besedah, je pričakovati, da se bodo prilike v resnici obrnile na bolje.

— Iz JZSS, za letošnjo zimsko sezono je preskrbel JZSS trenerja za teke Fina Leona Korhonen, ki prispe v Jugoslavijo 16. decembra in prevzame trening v Raticah ali na Poljki. Za skoke je preskrbel JZSS trenerja Norvežana Knuda Ott Hansena, ki prispe pred božičem in prevzame trening v Planici po možnosti pa tudi na drugih skakalnicah. Avstrijski savez je pa obljubil čimprej preskrbeti trenerja za smuk in slalom. JZSS se udeležijo po svojih tekmovalcih sledečih inozemskih tekmovalci: od 31. januarja do 7. februarja 1937 prvenstva Češkoslovaške in slovaškega prvenstva, 7. februarja 1937 skakalne tekme Klagenfurter Skikluba, po možnosti od 11. do 18. februarja 1937 svetovnega prvenstva v Champonixu in od 1. do 7. februarja 1937 petih akademskih zimskih sportnih iger v Zellu am See. Izvedba državnega prvenstva v alpski kombinaciji se prepustja zagrebškemu zimskosportnemu podsestavu. Tekmovanje bo 16. in 17. januarja v Mrkepolju.

— GZSP (službeno). Na znanje se vza-me na rednem obnem zboru, dne 22. t. m. izvoljeni odbor SK »Bohinj« v Boh. Bistrici s predsednikom tov. Jožetom Podlipnikom, tajnikom I. A. Sakličem in tajnikom II. Miho Burjo na čelu. Dopolni ASK Gorenjca se zavrne, vzkroče se javi Gorenjec mestno. Na podlagi odgovora komande pisma Mojsirana, se kooperira v u. o. GZSP kot voj. delegat g. poročnik Dane I. Radačovič za namestnika pa g. poročnik Socrer A. Božič. Na dopise SK Jezersko, se odgovori pismeno. Blagajniško poročilo SK Dobje — Mojsirana, se kot pravilno odobri. Poročilo mladinskega oddelka SK Dobje — Mojsirana se odstopi MO GZSP v pregled in pismeno izjavo. Rezultati mladinskega in seniorskega godnega teka SK Dobje — Mojsirana. Ki se je vršil dne 22. t. m., se odstopijo TO GZSP, da jih pregleda in verifikira. Na dor. JZSS, se odgovori pismeno. Poročilo delegata GZSP pri obnem zboru SK Bohinja, tov. predsednika Činčovića J., se odobri kakor tudi poročilo efektivnih stroškov, ki so v zvezi s tem polovanjem. Isto se odobri poročilo tajnika Štanka Ravnika o rezultatu pogajanja s SK Dobje — Mojsirana, radi prireditve, ki jo bo imela GZSP v hotelu Triglav v Mojsiranu. Obveščamo vse naše klube, da priredino 10. decembra ob 20. (lokal bo naknadno objavljen) kulturno in tujkoprometno sklopljeno predavanje in proslavo, da na omenjeni dan klubi svoje običajno delo opuste, tako da bo udeležba čim večja.

Z Ježice

— 1. december na Ježici. Sokolsko društvo Ježice bo imelo v proslavo praznika zedinjenja akademijo, na kateri bodo sodelovali razen telovadnih oddelkov, še pevski zbor, prosvetni odsek ter celokupno članstvo. Jutri ob 10. bo svečana seja, kateri bodo prisostvovali vsi oddelki članstva, naraščajo in deca. Na seji bo predstana tudi savezna poslanica S.S.K.J. ter svečano zaprečeno članstvo in naraščajo.

Zvečer ob 20. bo pa slavnostna akademija. Pripravljeni smo da bo ravno v se.

Proslava 1. decembra na Viču

Državni in sokolski praznik 1. decembra bo Sokol Ljubljana-Vič proslavil tudi letos na izredno svečan način. Jutri na državni praznik bo ob 11. v dvorani Sokolskega doma slavnostna seja društvene uprave s čitanjem poslanice SSKJ, zaobljube novega članstva itd. katere naj se vsi pripadniki društva udeležijo v velikem številu. Zvečer na državni praznik pa bo telovadna akademija s izbranim in peštrm programom, kjer sodelujejo vsi društveni telovadni oddelki in drakni sokolski pevski zbor. Akademija je skrajno pripravljena in bo gotovo nudila vsem posetnikom prij-

KER LAHKO DOKAZEMO, DA SO NASI PLASCI NAJLEPŠE IZDELANI IN DA UPORABLJAMO LE PRVOVRSTNE MATERIJAL Damske konfekcije PAULIN, LJUBLJANA, KONGRESNI 5.

TUDI VAŠ NOVI PLAŠČ — OD PAULINA —

Naš praznik zedinjenja

Ljubljana, 30. nov. Svoje državne praznike praznujejo narodi, ki ne delajo razlike med narodom in državo, spontano in ne v narejenem navdušenju. Spominimo se samo, kako so n. pr. letos praznovali Francozi svoj državni praznik V nekaterih drugih državah pa hočejo ob državnih praznikih predvsem pokazati moč države v manifestacijah orožja ter vojske. V nasledstvenih državah pomenijo državni prazniki praznovanje svobode, praznovanje, ki ga spremlja na živi narodni zavesti sloveča močasta radost. Pomislimo n. pr. na praznovanje 28. oktobra na Češkoslovaškem!

Tudi pri nas ni državni praznik samo simbol, ki bi mu posvečali le slavnostne govore. Praznik zedinjenja je neločljivo zvezan z našo zgodovino in usodo. O zedinjenju jugoslovanskih narodov so sanjali naši najboljši možje, ko je bilo to še v resnici sen. V tem zedinjenju so gledale prejšnje generacije veliko, močno jugoslovansko državo, ki bi zajamčila svobodo in neoviran razvoj vsem svojim članom. Ko je še besnela vojna, nam je bila vsem beseda Jugoslavija sveta. Če ne vsem, vsaj našemu ljudstvu, ki je videlo v Jugoslaviji konec vojne, konec absolutističnega režima ter začetek prave narodne svobode. Jugoslavija je bila upanje in tolažba.

Zdaj je preteklo že 18 let od tedaj. Ne živimo več v sanjah, temveč v resničnosti. Obhajamo praznik zedinjenja, toda sence

»problemov« se plazijo med nami. Mnogo problemov so iznašli, odnosno našli v teh 18 letih. Mnogo smo govorili med tem časom. To je treba priznati, kakor bi lahko n. pr. Čehoslovaki priznali, da so mnogo delali med tem časom. Nebrž smo se preveč radi opajali z besedami sprico resničnosti ter smo pozabljali na njo. Morda nas je bolj vodila strast kakor razsodnost in smo bili podobni jetniku, ki ne ve kaj početi s svobodo, ko ga izpuste. Morda. V resnici je ostalo še mnogo dela, ki bi ga morali končati pred praznikom, minilo je mnogo delavnikov brez dela. Resnično zedinjenje zahteva kaj več, ne le besedi; zahteva mnogo resničnih delavnikov in malo praznikov. Zahteva mnogo poštenja, značajnosti, žrtve, delavnosti, treznosti in odločnosti, a ne public, strasti in laži, ne koristolovcev in pustolovcev; zahteva soodločanje vseh pri vsem, odločanja ljudstva, predvsem ljudstva, kajti ljudstvo je v resnici narod. Srbi pravijo ljudstvu narod, mi pa moramo priznati, da je ljudstvo narod. In če kdo govori o zedinjenju, naj ne pozabi, da je ljudstvo zedinjeno, da ni nobenih razlik med njim glede njegovih potreb in zahtev, glede njegovega naziranja o državi, narodu, enakopravnosti. Slika, kakršna si je ustvarilo ljudstvo med vojno o Jugoslaviji, je še vedno živa med njim.

In ta slika nam kaže naše pravo zedinjenje kot uresničenje najlepših narodovih sanj o svobodi in napredku.

Gregorinovo božično igranje »Kralj z nebes«. Delo, čigar premiera bo o božičnih praznikih, bo zrežiral avtor sam...

...da pripravljajo v drami novo otroško igranje, Hamikovega »Reposstva«.

...da pripravljajo v operi Mascagnijevo »Cavalleria rusticana« in Leoncallovega »Bajazza« pod muzikalnim vodstvom dr. Svare, v režiji prof. Sesta. Zasedba vlog je jako zanimiva, ter obeta prvo vrsto predstav...

...da bo prihodnji teden v drami premiera Zerkaulonove veseligrice »Korajža velja« (Skok iz vsakdanjosti) v režiji Bratka Krefta. Delo je prepojeno z vedrino kmečkoga okolja ter ima pristržno in zabavno vsebino.

Slovo Franca Kratnarja od Kamnika

Kamnik, 29. novembra Te dni je zapustil Kamnik dolgoletni predsednik mesne občine g. Franca Kratnar in se preselil v Ljubljano. Menda ga ni moč v našem mestu, ki bi za Kamnik žrtvoval toliko dragocenega truda in mu za njegov napredek posvečil vse svoje moči, kakor on. Stejemo si v prijetno dolžnost, da se ob njegovem odhodu spomnimo njegovih del, s katerimi si je med svojim županovanjem postavil spomenik, ki bo še pozne rodove spominjal na čas, ko je g. Kratnar počasi in dosledno uresničeval sanje našega mesta, ki je v vihravih povojnih letih skoraj pozabljeno sarnevalo in sanjalo o lepši in boljši bodočnosti.

Sam je v lanskem številki »Kamničanec«, ki je izšla ob priliki obratne razstave posvetil Kamniku članek, v katerem je napisal med drugim: »Usluži me bog, da se bom čimprej tudi jaz lahko veselil s teboj, ko se bodo po tvojih lepih cestah in potih, po tvojih številnih gozdnih sprehatih in logih, razgledale množice tvojih prijateljev, ki bodo prihajali uživati tvoj gorski zrak obdobje tvoje lepote, si utrjevati telo in dušo za nadaljnji trdi živ-

Pretrsljiv pogreb

Križe, 29. novembra Vsi naši listi so zabeležili žalostno vest, da je nenadoma preminula v cvetu let gospa Tončka Zaplotnikova, soproga posest-

nika in veletrgovca s čevljarškimi potrebščinami in usnjem Franca Zaplotnika iz Križev pri Trzinu. Pokopnica je iskala svoj zaščitni boleznizdravja v ljubljanski bolnici, pa je nad njo zdravniška veda odrekla, komaj da so jo v zadnjem trenutku odprljali domov, kjer je potem v četrti teden, spravljen z Bogom in ljudmi, za vedno zatisnila svoje oči, predobro oči.

Se pred 18imi leti je na sedanjem mestu v Križah, kjer stoji danes mogočna Zaplotnikova domačija, stala skromna Zupanova gostilna, kjer so se dobile tudi vzne karte za postajo Križe. Mlado Tončko so obstavili snubiči od vseh strani, dokler se ni odločila za Franca Zaplotnika. Zora jo je našla vsak dan na nogah, poslednja je hodila k počitku. Na svojih ramah je nosila ogromno pezo gospodarstva, da je bila svojemu soprogu v resnici podpora za tri blišne vogale. Poleg tega pa je rodila ljubeznive otroke. Dva dekleta sta ji po nekaj dneh življenja odplavala med krilate, pet nedolžnih hčera, od katerih najstarejša obiskuje II. letnik državne trgovske šole v Ljubljani, najmlajša je komaj stara tri leta, pa je spremljala svojo zlato mamico na njem-

je aktivoma prekorajšil mejo, da je mogel v Spanjo, kjer se je ponudil vladni vojski. Bil je sprejet in kot izvrsten letalec je absolvirao lepo število državnih poletov, napadajoč sovražnika, kateremu je povzročil veliko škodo. Pri njegovem zadnjem poletu so mu nasprotniki sestrelili letalo, ki je prišlo gorati, nakar se je spustil Križaj s padalom na tla. Naključje pa je hotelo, da ga je zaneslo med sovražnikove vrste, kjer je bil obsojen na hitro roko in ustreljen ne meneč se za obljube, ki bi ga rešile pred grozno obsodo.

S seboj v Spanjo je vzel Križaj več obleke in drugih predmetov, ki jih pa kasneje ni več potreboval. Zato je po znanu, ki je odpotoval iz Spanje, poslal obleko domov in sicer na naslov svoje sestre Jožice Skvarča, ki ima skromno hišico v Guncljah pri St. Vidu. Obleko je znanec oddal na pošto v Beljaku in sicer že 31. oktobra ter je že čez nekaj dni prispela na ljubljansko carinsko pošto, kjer pa leži zavoj v teži 17 kg, še sedaj. Carinska pristojbina za odpisano obleko je namreč previsoka, da bi jo mogla sestra plačati, ubožnega lista, ki bi jo oprostil pristojbine, pa tudi ne more dobiti. Tako se utegne zgoditi, da bo Križajeva obleka obležala na carinarnici, najbrž s kakimi zapiski vred, ki jih je hranil v njej.

izložbeno okno, odstraniti šipo, nato pa odprti notranje okno in se splaziti v lokal. V trgovini so napravili silen nered, odprli so predale, zmetali blago iz omar in prebrskali tudi zalogo v skrinjah. Vlomilci so očividno iskali denar, ki so ga slednjič tudi našli, vendar ne toliko, kakor so se najbrž nadejali. V skritem predalu so iztaknili blizu 1000 Din, zato so se pa založili z raznim blagom, ki so ga odnesli, v vrednosti nad 5000 Din.

Praga slavi Nikola Teslo

Praga, 30. novembra. V soboto popoldne so imeli na češki visoki tehniki v Pragi pomembno svečanost, proglasitev slovečega učenjaka Nikola Tesle za častnega doktorja tehničnih ved. Predsednika vlade je zastopal na svečanosti ministrski svetnik dr. Čaha, prosvetnega ministra ministrski svetnik dr. Wellner, znanega jugoslovanskega poslanika legacijski svetnik dr. Božić, ameriški generalni konzulat generalni tajnik Kraliček. Dalje je bila navzoča jugoslovanska delegacija na čelu z ministrom dr. Avramovićem, načelnik francoske vojaške misije armadni general Faucher, zastopnika Prage ing. Mölzer in ing. Mrkvan, nestor čeških elektroinženjerjev dr. Križik, zastopniki visokih šol, znanstvenih krogov, državnih uradov itd.

Ko so stopili akademski funkcionarji v svečano okrašeno dvorano na čelu z direktorjem ing. dr. Hyblom, je zaigrala godba državno himno, potem je pa predstavil dekan visoke šole strojne in elektrotehnične inženjerstva prof. dr. Kounovský opolnomočenega ministra in poslanika dr. Štrera, ki je zastopal odsotnega Nikola Teslo. Potem je dekan spregovoril o Teslinih uspehih na polju znanstvenega dela in prelajal rektorju, da bodi Tesla za svoje svetovne zasluge promoviran honoris causa. Po promociji je bil dr. Štrar naprošen, naj izroči diploma Tesli diplomatskim potom. Lepa svečanost je bila zaključena s kratkimi in toplimi govori šestih govornikov, med njimi dr. Avramoviča in profesorja brnske tehnike dr. Novaka.

Praški občinski svet je v petek na svoji seji sklenil, da se bo imenovala dr. Križne ceste v Dejvicah med ulico Kralja Aleksandra in bodočo glavno radialno ulico češke tehnike Ulica Nikola Tesle.

Iz Kranja

— Sokolstvo in 1. december. Sokolsko društvo Kranj proslavi praznik zedinjenja takole: V torek popoldne ob 11. uri v Narodnem domu slavnostni zbor z nagovorom, štala se bo poslanica Saveza SKJ, dalje bo sprejeto deca in naraščaja, sprejem članstva, objava tekmovalnih uspehov in petje pevskega zbora. — Ob 18. uri popoldne se vrši akademija, pri kateri nastopijo: člani in članice, ženski in moški naraščaj, ženska in moška deca ter pevski zbor. Po akademiji je družabni sestanek z sokolsko članstvo. Za slavnostni zbor je udeležba obvezna.

— Neokusnost je naslov članka v »Gorenjcu« z dne 21. novembra, kjer skuša na svoj preizkušen in v Kranju dobro znan način, po lastnih ljudeh zagrezeno neokusnost potakniti drugim. Ta način strankarskega boja, ki ga »Gorenjec« stalno uporablja, je res precej več kot samo vraga obžalovanja vredno. Izkuhi, v katerih se kuhajo poleg škodljivih neokusnosti še vse hujša strupena zelišča, so vsemu Kranju dobro znani. Zelo okusnost je bilo tudi to, da se je g. Cirila Pirca, povabljenega, a nezvočnega župana, ljubitelja in strankarja tudi v govoru na proslavi. Kuverta z vabilom na proslavo 50letnice časno imenovanega g. župana Karla Česnja, dirigenta Zdravne gospodarske banke v Kranju, je obenem z materialom za primerjavo pisav vedno pri meni na razpolago in bi bil interesantno zelo, če bi hvalile, ako se čim prej potrudilo k meni, da komisijsko ugotovimo fiktivnega kuharja, idejni oče pa vem, da ne bo toliko korajžna, da bi se sam javil. Upam, da bodo v bodoče kuharji previdnejši, če že ne dostojnejši, ker verjamem, da ni prijetno obžalovati ponesrečenih zvicov. — Franjo Sire.

— Nezgodna na kolodvoru. V soboto popoldne so se z gorenjskim vlakom ob 3. uri pripeljala v Kranj nekdanja ženska iz Milj, ki je pri izstopu padla ter se pobila po glavi. Zeleničarji, ki so priskočili na pomoč, so mislili da se ji je pripetilo kaj hujšega, zlasti še radi tega, ker je bila v blagoslovljenem stanju. Telefonirali so po rošini avto, ki jo je pripeljal v mesto, po tem pa je sestro odšla domov.

— Poškropilene ceste so nevarne. Zadnje dni je po cestah radi subega vremena zopet polno prahu. Zato so večeraj jutraj zopet ceste poškropili, kar je jako hvaljevredno, toda na nekaterih mestih, kjer je bilo več vode, se je napravila polediva. To pa je imelo zopet za posledico, da so vozniškom konji, ki še niso kovani za zimo, padali po tleh. Če bo subo vreme še trajalo, bo težko odpraviti prah.

— Karambol na Ljubelju. Pred Andrašcem se je večeraj ustavil nov eleganten, toda močno razbit avto. Povedali so, da je neki gospod iz Beograda pripeljal iz Nemčije krasen avto, ki je valjal blizu pol milijona Din. Na Ljubelju nekje se je pa zalotil v nek ljubeljski avtomobil.

Še enkrat: nadzorstvo nad živili v Ljubljani

Proučimo temeljito problem preskrbe Ljubljane z zdravim in higijeničnim mlekom

Ljubljana, 30. novembra.

Dne 19. novembra je priobčil »Slov. Narod« članek »Nadzorstvo nad živili v Ljubljani«, s katerim skuša pisec omiliti vtis, ki ga je zbudil članek »Preskrba Ljubljane z mlekom«, z navajanjem dela tržnega nadzorstva, ne zanikajo pa navedbi, ki so bile s strokovnega stališča navedene v istem številku.

V članku »Nadzorstvo nad živili« čitamo, da se razmere pri apravičanju Ljubljane od leta do leta izboljšujejo ter dobi čitatelj, ki razmer ne pozna res vtis, da je temu tako. Toda čujmo še druga dejstva.

Ker se članek nanaša predvsem na preskrbo z mlekom, ostanimo samo pri mleku. Predvojna Ljubljana je dobivala mleko doma neposredno iz hlevov kmetovalcev ali pa od mlekarških zadrug, ki jih je bilo v najbližji okolici Ljubljane znatno število (Brezovica, Dobrova, Laverca, Šmarje itd.). Te mlekarške zadruge so za takratne razmere imele najmodernejše parne pasterezacijske in hladilne naprave, preizkušale so že takrat mleko tudi kemičnim polom ter so zato tako kvalitetno kakor higiensko nudile prvotno mleko. Razen teh mlekarških zadrug je bila v Ljubljani še centrala Mlekarške zveze, ki je regulirala dotok mleka s svojo higijenično mlekarico.

Ker pa med vojno zadruge po večini niso mogle poslati, se je po vojni polastilo ljubljanskega trga prekupevalstvo z mlekom, tako da danes prevladuje prekupekarji, ki mu je glavno zasluge. Zato nima nobenih investicij ne za nakup, ne za prodajo, temveč se zbira mleko po cestah in dvoriščih pod prostim nebom, izpostavljen vnetu in prahu, dežju, blatu in vsem drugim vremenskim neprijemom ter se zopet tudi na isti način v Ljubljani prodaja. Doim so bile pred vojno zadruge udeležene z dobro polovico na uvozu mleka, imajo danes le še 20% konzuma (cca 30.000 l mleka tedensko).

In tako se je po številu uvoz mleka hitro razpadlo povečalo. Danes dovaja v Ljubljano mleko dnevno okrog 600 ljudi, v Ljubljani imamo pa nekaj nad 80 lokalno mlekarnic ter nobene vlemlekarne. Tržno nadzorstvo bi moralo torej kontrolirati 700 ljudi, ki se pečejo samo z mlekom. Četudi bi tržno nadzorstvo jemalo dnevno povprečno 20 vzorcev mleka in jih analiziralo, kar pa dela le po objavi članka »Preskrba Ljubljane z mlekom«, je to po obdobju praznikov in nedeljskega 500 analiz, kar znači, da je najmanj 200 mlekaric mesečno nekontroliranih, medtem ko je pri mlekarških zadrugah praksa, da kontrolirajo vsakega dobavitelja (torej svojega člana) mesečno vsaj trikrat, nezanemljive pa še večkrat. Gotovo zadruge tega ne delajo, da si povečujejo režijo, temveč zahteva to nujnost, ki jo povzroča lahka potvorba mleka.

Torej tudi 20 analiz mleka dnevno pri tej oskrbi z mlekom nikakor ne zadostuje. Kontrolirati pa moramo resnici na ljubo in da se prebivalstvo Ljubljane z napačnimi podatki ne zapeljuje, da je bilo v 2 mesecih in sicer v juliju in avgustu skupaj okrog 50 analiz. Če pomislimo, da sta to najbolj vroča meseca v letu in da toplota neizmerno škodljivo vpliva na kakovost mleka in povzroča nagei razvoj bakterij, bi bili pričakovani v teh mesecih pa najstrožjo kontrolo (mraz sicer ne uniči bakterij, zavre pa njih razmnoževanje) in tudi največje število odvzetih vzorcev in analiz, 50 preizkušenj v dveh mesecih pa pomeni toliko kakor nič, oziroma je še slabše kakor nič, ker prebivalstvo zapeljuje, da se ne varuje tako, kakor bi se sicer. Ravno v poletju pa ima jo naše gospodinjice mnogo škode, pa še več, je, ko jim dostikar mleka dan na dan seede, tako da nimajo mleka niti za otroke.

V poročilu se navaja tudi ostra kazen 80 Din za analizo, če je mleko slabo. Kako je bilo to v letih pred 1930? Takrat je šlo tržno nadzorstvo na ulice in je kontroliralo po vrsti vse prodajalce mleka s tako zvanim laktozensimetro (mlečno tehniko). Pri mlekaricah, kjer je bila ugotovljena popačitev (dolžje vode ali posnetje mleka) že z laktozensimetro, je tržni organ neusmiljeno zvil vse mleko v kanal, mlekarico pa naznanil državnemu pravdnstvu, nakar je sledila zaporna kazen. Od dvomilijevskega mleka pa je vzel vzorce, da se je nato kemično preizkusilo.

Pomudimo se še na kratko pri ostalih ugotovitvah prejšnjega članka. Tržno nadzorstvo je menda že pred vojno prepovedalo prevažanje mleka na prostem. Toda od 28

me prepovedi javnost ničesar nima, če se ta nedostatek tudi v resnici ne odpravi. Vsi pa prebivalci v veliki meri opazujemo. Da so glede tolike analize res primerno ugodne, lahko zavisi od tega, ker strožniki nimajo potrebnih priprav za temeljito premešanje mleka, saj se to z zajemalko ne da napraviti. Mleko je treba za analizo ali parkrat preliti iz vrča v vrč ali pa premešati s posebno pripravo od zgoraj navzdol, nikakor pa ne obratno. (Smetana je spočiteno lažja!) Če pa vzorec ni pravilno odvzet, so seveda ugotovitve analize napačne.

Iz tega kratkega dejanskega poročila lahko razvidimo, v koliko smo od l. 1914 napredovali.

Napredek bi lahko imenovali zdravstveni pregled oseb, ki so zaposlene z mlekom. To zadnje se je res napredovalo in so se morali vsi lastniki mlekaric in v njih zaposleni uslužbenici podvreči zdravniškemu pregledu. Toda žal je tudi ta pregled v toliko nepopoln, da ni onih 600 ljudi, ki dovajajo mleko v Ljubljano, tudi zdravniško pregledanih. Vsi vemo, da so danes na deželi težke gospodarske razmere in da ključno zdravnikarja v hišo šele tedaj, kadar je bolnik že na smrti ni postelji. Ali se ne bi dalo brezplačno zdravniško pregledati tudi teh 600 ljudi, da bi vsaj v tem pogledu napredovali? Lastniki mlekaric dobe mleko z dežele ter ga samo oni s svojim zdravjem gotovo ne morejo popraviti, ako je bilo mleko prej od bolnih oseb že inficirano. Torej tudi v tem pogledu vse ali pa nobenega na zdravniški pregled.

Hvalevredno je, da je mestni veterinar g. Zupančič začel pregledovati krave in hleve na teritoriju občine Ljubljane, vendar naj bi bil ta pregled popoln, zlasti za tuber kulozo krav, ki se kaj lahko prenese na ljudi. Bili bi zato hvalni tržnemu nadzorstvu ne samo konzumenti, temveč tudi kmetje, da bi lahko izločili bolne krave. Zato prosimo, da dovoli tržno nadzorstvo g. Zupančiču čim več časa za tozadevno kontrolo ter da mu da na razpolago tudi denarna sredstva za tuberkuliziranje krav in drugo, da bo ta pregled popoln, ne pa samo enostranski, od čegar zopet nima nihče koristi.

Tržno nadzorstvo se postavlja na komodno stališče, da daje vse vzorce v analizo Hi gienškemu zavodu. Prizna pa na drugi strani, da zahteva zakon o nadzorstvu nad živilji že od mest, ki imajo nad 10.000 prebivalcev, da morajo imeti svojega kemika, specialista za živilsko stroko, v katerega področje spada ta nadzor. Ljubljana se približuje številu 100.000 prebivalcev, pa naj pri zdravju ljudstva ne sledi. Cenjeje se ohranjati zdravje, kakor zidati in vzdrževati bolnice.

Tržno nadzorstvo mora pač samo uvideti, da ne more opravljati vsega dela in kontrole ter da je zato nujno treba kreniti na pota sodobne apravičaje z mlekom, ne pa njenega razvoja ovirati. Odbor mestnih svetlovalcev tržnega nadzorstva se je v letošnji pomladi bavil s tem vprašanjem in predlagal županu, da se skliče anketa vseh prizadelih interesentov t. j. producentov in konzumentov, zastopnikov trgovine in mlekarških združenj, banovine in zdravstvene oblasti (Higienški zavod, Veterinarsko bakteriološki zavod, fizikat itd.).

Še enkrat, ne hvalimo se s kontrolo nad živili, temveč vzemimo rajši v pretrah in resen študij razne tozadevne probleme, predvsem sodobno zdravje in higijenično preskrbo Ljubljane z mlekom. To pa pod vidikom, kako zmanjšati ogromno režijo na kupu in prodaje mleka, ki znaša danes 100 do 125% na nakupno ceno od kmetovalca ter porabi ta prihranek na eni strani za povečanje cene ubogemu kmetovalcu, na drugi strani pa za zdravstveno-higijenično oskrbo.

Zanimalo vas bo

...da bo ljubljanska drama gostovala 4. decembra t. j. v petek popoldne ob 15. uri v celjskem gledališču z Goliovo otroško igrano »Uboga Ančka« in da bo med predstavo obiskal otroke v gledališču sv. Miklavž z vsem svojim spremstvom. V Ljubljani bodo igrali »Uboga Ančka« 5. in 6. t. m. t. j. v soboto in nedeljo popoldne. Pri obeh predstavah bo tudi v Ljubljani obiskal otroke sv. Miklavž.

...da bodo študirali v drami za praznike

Pride! RENATA MULLER
GEORG ALEKSANDER

ESKAPADA KINO UNION

(NJEJOVA OFICIJELNA ZENA)

DNEVNE VESTI

Vsem našim naročnikom smo v današnji številki priložili Polonošice za nakazilo decembrske naročnine in zaostankov, ki jih je treba poravnati najkasneje do 10. decembra, ko bomo morali vsem, ki so nam dolžni naročnino nad tri mesece, list ustaviti.

Jutri, na narodni praznik zjedinenja Slovenski Narod ne izide.

Češkoslovaška odlikovanja. Z redom Belega leva I. stopnje so odlikovani za državljanske zasluge notranji minister dr. Anton Korošec, prometni minister dr. Mehmed Spaho, finančni minister Dušan Letica, minister za gozdove in rudnike Gjuro Janković in naš poslanik v Pragi dr. Vasilije Protič; z redom Belega orla III. stopnje legacijski svetnik dr. Ivo Božić in legacijski tajnik Petar Bingulac, z redom Belega leva V. stopnje legacijski ataše dr. Frido Pogačnik in z redom Belega leva III. stopnje za vojaške zasluge naš vojaški ataše v Pragi polkovnik Drago Ljub Mihajlovič.

Naš narodni praznik v češkem radiu. Tudi letos bo češkoslovaški radio sodeloval pri proslavi našega državnega praznika. Včeraj je oddajala ostravska postaja slavnostno akademijo z govorom našega poslanika dr. Protiča, danes ob 15. bo iz Lucerne prenos koncerta jugoslovanske in češkoslovaške glasbe, ob 21 pa vprizori češki radio v svojem študiju Ogrizovičevu »Zimsko noč«. Na jutrišnjem slavnostnem koncertu ČJ lige nastopi orkester praške radijske postaje in radio bo koncert oddajal obenem z oficijelnimi govori. Med drugimi bo govorila zunanji minister dr. Korošec in naš poslanik dr. Protič. Jutri popoldne bo tudi oddaja govora udeleženca deputacije Češkoslovaških-jugoslovanskih lig, dveh predavateljev in koncerta Zagrebskega kvarteta. Našega državnega praznika se spomni tudi češki in nemški šolski radio.

Financiranje turizma in občinski proračuni. Občine turističnih krajev dravske banovine opozarja banska uprava na določila čl. 8. uredbе o pospeševanju turizma (Služb. list 21. kos z dne 11. marca 1936), ki naj se pri sestavi predlogov občinskih proračunov za leto 1937/38 ne glede na to, da krajevni turistični odbori še niso ustanovljeni, točno upoštevajo.

KINO SLOGA

TEL. 2730

Danes poslednji! Opereta po Offenbachovi glasbi
PARISOŠKI ZIVLJENJE
Jutri premiera! Jutri premiera!
CHARLIE CHAN V SANGHAJU

KINO MATICA

TEL. 2124

Monumentalni, napeti film o pogubonosnem delovanju špijnov in o borbi proti zlikovcem te vrste
IZDAJALCI
Willy Birgel — Lida Baarova

KINO UNION

TEL. 2221

Prekrasen film o ljubezni slavne žene
MARKIZA POMPADUR
Káthe Nagy — Willy Eichberger
Leo Slezak

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15, jutri (na praznik) ob 15., 17., 19. in 21.

Glavna skupščina Lekarniške zbornice. Včeraj je bila v Zagrebu glavna skupščina Lekarniške zbornice, ki šteje 1123 članov in sicer 948 lekarnarjev, 168 lekarniških sodnikov in 6 častnih članov. Položaj nekaterih lekarnarjev v naši državi je zelo težak, saj so med njimi celo take, ki imajo po 50 Din dnevnega prometa. Slednje je bilo ustanoviti socialni fond Lekarniške zbornice za popravljanje siromašnih, trajno bolnih, starih in onemoglih lekarnarjev in lekarniških sodnikov odnošne njihovih vdov in sirot. Na vse računo se za zdravila se bo pobiral en odstotek za socialni fond. Govorilo se je tudi o tem, kako je velika industrija odjedla lekarnarju njegovo delo v laboratoriju, da stoji pred alternativno ali znova priboriti si to delo ali pa biti samo prodajalec industrijskih izdelkov. Inozemska industrija, ki dobavlja zdravila v našo državo in ne plačuje nobenih davkov, bi bilo obremeniti s plačevanjem prispevka za socialni fond.

KINO MOSTE

Danes ob 20. in jutri ob 17. in 20. uri dva sporeda: 1.) Gustav Fröhlich v vefilimu KARNEVAL (Maske dol); 2.) Ken Maynard v senzacijski TEŽKO OSUMLJEN. Predstave trajajo nad tri ure. Cene Din 3.50 — 6.50. Na praznik ob 15. uri matineja TEŽKO OSUMLJEN

Seja glavnice uprave Uduženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov. Včeraj je bila v Novem Sadu plenarna seja glavne uprave Uduženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov. Udeležili so se delegati iz Beograda, Zagreba, Sarajeva, Ljubljane in drugih mest. Obravnavala so se stanovska vprašanja, pa tudi vprašanja javnih del in njihovega pomena za našo narodno gospodarstvo, dalje vprašanje brezposelnih inženjerjev ter zvišanje prejemkov zaposlenih in njihovega socialnega varovanja.

Nedeljski avtoizlet v Italijo: Postojna, Gorica, Trst. — Božična 4. dneva izlata: Gorica — Trst in Benetke — Padova 24. do 27. decembra. Pojavnila: Po božjem svetlu, Ljubljana, Wolfova 1. II. nadstropje.

Opozorilo onim, ki potujejo v Avstrijo. Z avstrijskega generalnega konzulata smo prejeli: V imenu valute politike, ki jo za elopa avstrijske zvezne vlada, se ne more računati niti z uvedbo popotnega blagovnjaka v odredbo, ki bi bila taksi narediti ena ka ali podobna. Zimski potni promet 1936/37 se bo torej moral razvijati na temelju vrednostne stalnosti avstrijskega blaga. V

zvezi s tem opozarjamo občinstvo, da ima Avstrija tudi pri vzdrževanju vrednosti blaga še vedno možnost tekovanja v mednarodnem potnem prometu toliko bolj, ker je bil šiling primerno razvrednoten že pred leti.

Volilec v Zbornico za TOI za logaški in kočevski srez. Vaše zaupanje, ki se zrcali v sijajni zmagi naše obrtniške samostreže, ki v složenju dela mi daje novih pobud in vero v uspešnost bodočega našega dela. Vsem moja najiskrenejša zahvala. Za bo dočnost pa združimo vse svoje sile, da s podvojeno energijo dosežemo svoj cilj v korist vsega našega gospodarstva. Vsi za enega, eden za vse. Josip Rebek, predsednik Zveze obrtnih društev za dravsko banovino v Ljubljani.

Matineja kina Sloge

Jutri ob 11. dopoldne Richard Tauber

PESEM POMLADI

Matinejske cene 3.50 in 5.50 Din

Ljubljanskim volilem v Zbornico za TOI. Podpisani se zahvaljujem vsem, ki so mi ob priliki nedeljskih volitev v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani izkazali svoje zaupanje ter volili za našo sporazumno listo. Izjavljam, da bom vedno z največjim veseljem in ljubeznijo zastopal upravičene interese ljubljanskega kakor tudi ostalega obrtniškega Miroslav Urbas.

Ne samo kot zdravilna voda, tudi za mešanje z vinom in sadnimi sokki je

ROGAŠKA SLATINA

izvrstna. Tudi tako pomešana pospešuje prav prijetno delovanje prebavnih in odvajalnih organov in spravi človeka v dobro razpoloženje.

Ljubljanski velešolci v prihodnjem letu bodo: spomladanski od 5. do 14. junija, jesenski pa od 1. do 12. septembra. Spomladanski velešolci so priključena jubilejna razstava slovenskega novinarstva, za je sen da so predvidene državna lovska razstava, razstava lovskih pesov in pa športnoribarska razstava.

Lepi za strokovno učitelice na šolah za defektno deca je te dni napravlja v Beogradu učitelica gđ. Vilma Kralj iz Kočevja. Čestitamo!

Nov grob. V Trebnjem je umrl včeraj po dolgi teški bolezni daleč naokrog znani gostilničar, posestnik in pek g. Alojzij Springer. Pogreb bo jutri ob 10 na pokopališču v Trebnjem. Bodi mu lahka zemlja, žalujočim svojcem naše globoko sožalje!

Vreme. Vremenski napoved prav, da ne bo nobenih bistvenih sprememb do sredine vremen. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Splitu 13, v Skoplju 7, v Sarajevu 3, v Zagrebu 2, v Ljubljani —0.8, v Mariboru —1, v Beogradu —3. Davi je kazal barometer v Ljubljani 766.1, temperatura je znašala —2.8.

In ker se z njimi marsikatera jed hitro in lahko pripravi, so

„Pekatele-Jajnine“

gospodinjam kaj dobrodošle. — Še drugi ranjeni cigan v bolnici. V soboto smo poročali, da je orožnik Vinčič aretiral cigana Joso in Petra Gomanja v Grabnu nad Seničico pri Medvodah. Cigana sta skušala orožniku spotoma na orožniško postajo pobegniti in zato se je orožnik poslužil orožja. Joso Goman je obležen ranjen v koži in trebuh, dočim se je Peter posrečilo pobegniti. Čeprav je bil, kakor se je pozneje izkazalo, tudi ranjen, in sicer v nogo. Dočim so Josa popoldne prepeljali v bolnico, je Peter dospel ponoči ranjen do svoje družine v Kranj, kjer je povedal, kaj se mu je zgodilo. Včeraj zjutraj se je dvignila vsa ciganska karavana in pripeljala še drugega ranjenca v Ljubljano v bolnico. Joso in Peter Goman nista osumljena nobenega večjega zločina. Orožnik ju je aretiral samo zato, ker sta nasilno nastopala proti gostilničarju v Grabnu in kasneje tudi na pram orožniku.

Epilog ljubavne tragedije. V Zagrebu se je odigrala v soboto zvečer pretresljiva ljubavna tragedija. Poštini uradnik Alojz Koluder je ustretil svojo tovaršico in prijateljico Marjo Hečimović, potem si je pa poglaval kroglo v glavo in je ponoči na kliniki umrl. Pred strašnim dejanjem je napisal sedem poslovnih pisem. Koluder se je pripravil kot pilot na pot v Španijo, kjer je hotel toliko zaslužiti, da bi se finančno opomogel, pa si je premislil. V Novem Sadu je zapustil ženo. V obup ga je poglaval prepovedana ljubezen odnošno ljubosumnost.

MODNI ATELJE BAZANELLA

se je preselil v Beethovnovo ul. 15/1. (desno) ter se cenj. damam za nadaljno nakupnjenost priporoča.

Iz Ljubljane

Lj. Za novinarski koncert jutri zvečer na Taboru v Proslavo narodnega in državnega praznika se prodajajo jutri vstopnice in sedeži od 9. do 12. dopoldne v veči kina Matice na Kongresnem trgu, popoldne ob 5. dalje pa v veči na Taboru (vhod pri straneh vrati poleg glavnega vhoda). Na razpologo je še nekaj sedežev in se naj interresenti pošturijo še dopoldne, da dobijo vstopnice. Sedeži so po 35, 50, 25, 20 in 15 Din. Stolišta po 8 in 5 (dijakstva), lože za zaključene družbe s 5 sedeži in nekaj stolišč po 160 Din. Opozorjamo tudi, da opravčujejo vstopnice za koncert znižano enotno vstopnico po 1 Din na tramvaju od 8. zvečer od vsake točke tramvajskega omrežja do najbližjega postajališča na Taboru ob Fignerjevi ulici in na Martinskem cesti. Glavna garderoba bo v mali dvorani v I. nadstropju, desna garderoba v pritličju pa je rezervirana za predstavnike oblasti in korporacij. Sami enkrat v letu spelišajo slovenski novinarji na javnost ter vabijo k svojemu koncertu.

Zadnji čas je za tkanine za plašč!

Oglejte si lepe, apartne in — kar je zelo važno! — cene tkanine pri

„Manufaktura“ k. d.

trgovina, ki vas želi boljše postreči

Mestni trg 17

1. decembra praznujemo kot državni praznik zedinjenja trojemskega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev v enotno državo pod žezlom dinastije Karadjordjevičev. Vsi državni in javni uradi razobesijo ta dan državne zastave; pozivam pa tudi vse ljubljanske meštane, da okrasijo svoje hiše z državnimi zastavami in tako izvrše svojo patriotično in državljansko dolžnost. Vse trgovinske in obrtne obratovalnice morajo biti ta dan zaprte. Predsednik: dr. Adlešič Juro s. r.

1. Zupna proslava 1. decembra s tolovadno akademijo bo drevi točno ob 20. v dvorani sokolskega doma na Taboru. Pri akademiji sodelujejo z izbranimi tolovadnimi točkami člani, članice in oba narašaja Ljubljanskega Sokola. Sokola I. Tabor, Ljubljana-Vič, sokolski pevski zbor in godba Sokola I. Clanstvo in narašaj v kroju z vsemi prapori, ostali v civilni obleki z znakom K akademiji bratsko vabljeni vsa nacionalna in javnost Uprava župe Ljubljana.

Sokoli-pevci, ki bodo sodelovali pri večerni akademiji na Taboru se udeležijo proslave v civilni obleki z znakom. Zbirališče b-ov pevcev ob 19.45 v garderobni sobi Sokola I na Taboru. Vsi in točno. Pevovodja.

KINO IDEAL

Samo še danes ob 16., 19. in 21.15 uri

Lupe Velez, Vic. Mac Laglen

DIVJA MAČKA

Jutri nov program: ob 15., 17., 19. in 21.15 uri

NINO MARTINI

največji tenor — v pevskem vefilimu

IDOL OPERE

— Lj. Mostnina! Zimski čas pomnoži vrste brezposelnosti v taki meri, da mestna občina s svojimi sredstvi ne more olajšati pomanjkanja prizadetih družin, ker vsem ne more nuditi dela. Zato zbira fond za brezposelne s prostovoljnimi prispevki na sobe in uslužbenice in s pobiranjem prostovoljne mostnine. Obnoje je prostovoljno in donos teh prispevkov kaže, koliko imajo naši občani razumevanja za sedanja družbna vprašanja in za naloge mestne občine. Dovolj je bilo že povdarjeno, da se bo ves nabrani denar porabil izključno za zaposlitev brezposelnih pri obče koristnih javnih delih. Mestna občina daje podpore le starih, onemoglih in bolnim. Zdravi ljudje si morajo vsako izplačilo zaslužiti. Ako občani darujejo z verno mostnino, podpirajo s tem prizadevanje svoje občine, zaposliti one, ki nimajo dela. Naloge sodobne občine v socialnih vprašanjih so take narave, da morajo vsi občani močno sodelovati z občino, ako naj nje prizadevanje ima uspeh. Tako je potrebno dvojje: Prebivalstvo naj dosledno odklanja dajatev vsake podpore delazmožnim ljudem in naj namesto izdajanja teh podpor prispeva izdatno v mestni socialni fond za zaposlitev brezposelnih, ki ga zbira socialno politični urad. Ne sme se več dogajati, da bi delavci zapuščali delo z navdobo, da s podporami občanov lažje in boljše žive. Občani naj podpore opuste, mestni občini pa omogočijo, da bo dobivala toliko na socialnih prispevkih, da bo mogla vse potrebne zaposliti. Pomnite: Mostnina je prilika za sodelovanje pri zaposlitvi brezposelnih!

JEDILNO ORODJE (NE RJAVA)

FRANC GOLOB

LJUBLJANA WOLFOVA 8

— Lj. Copatna akcija društva Rdečega križa. Podobor društva Rdečega križa v Ljubljani namerava prirediti za sedanje čase prav primerno copatno akcijo za revne učence ljubljanskih osnovnih šol. Mnogo otrok ima že v šolah tople copate, vendar je pa še dosti učencev, ki prihajajo v šolo z mokrimi in s premrliimi nogami, a nimajo copat, da bi se preobuli. V mokrih čevljčkih morajo sedeti v šoli, kar ne škoduje njihovi zdravju, temveč tudi uspešnemu šolskemu napredku. Tem revežem hoče pomagati Podobor, da napravijo večja števila copat. V ta namen pa rabi pomoč vsega meščanstva. V vsaki rodbini je mnogo odloženih nogavic, copat, klobukov, suknjenih krp, ostankov volne, bombaža, vrvice in kakršnih koli usnjenih predmetov kar vse se da predelati v copate. Naše požrtvovalne odborice bodo pripravile kroje ter bodo priredile posebne tečaje, b katerim se vrnudno vabijo vse članice društva Rdečega križa, samarijank, kakor tudi vse žene in dekleta, katere bi bile pripravljene pomagati. Izpeljavo akcije si predstavljamo tako, da se bo delalo skupno pri posebnih tečajih ali pa, da se bo oddajalo delo na dom. Da bo pa mogoče čimprej izvesti to števokoljubno akcijo prosimo, da zberete omenjeni material ter ga pošljete našemu odboru. Gospodarska cesta 2/II ali pa nas obvestite z dopisnico ali telefonično na številko 32-18. Dan in uro tečaja bomo pravočasno objavili.

— Lj. Drazilke SK Ilirite odprto. Letos se je zima najprej spomnila drsno, dočim se amufarji še vedno zaman ozirajo v nebo in čakajo sneža. Ze več dni imamo za zimski sport navedeno idealno vreme. Le škoda, da nimaš Pač je pa že dovtol mrazil da včeraj lahko odprli drazilke SK Ilirite, kjer je že včeraj kar mrgolelo mladine. Se

več je bo pa danes in jutri, ker mnogi še niso vedeli, da je drazilsko že odprto. — Proslava 1. decembra v šiški, Sokolsko društvo Ljubljana—šiška vabi vse članstvo in prijatelje sokolstva na svečano proslavo 1. decembra, ki bo v torek ob 15. v Sokolskem domu. Na sporedu so vokalne in instrumentalne točke. Vstopnine ni.

— Lj. Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani vlnudno prosi p. n. abonente, naj poravnajo do 14. t. m. 4 obrokov abonmanta.

— Lj. Značilno za razmere na starem pokopališču. O razmerah na starem pokopališču smo že nekajkrat pisali. Da nismo pretravali, dokazuje zanimiv oglaš, ki je izšel včeraj v listih. Razpisana je namreč dobra nagrada za izdelila tatu, ki je odprljal velika železna pokopališka vrata pred štirimi tedni — torej o vseh svetlih... Zupni urad svari pred nakupom. Vrata je ba-je odprljal zmlašil gospod malhne Postavac, kakor se glasi oglaš. Kaže, da bodo lepega dne ukradli še cerkev.

— Lj. Osmo poljudno znanstveno predavanje Prirodoslovnega društva. M. Adlešič, gimn. profesor; Hipoteze in izkušnja v naravoznanstvu. Predavatelj bo orilal zanimivi in aktualni razvoj fizikalnih ved v poslednjih desetletjih ter preko poskusov, širilev izkušnja, prišel do mikalnih Problemov, ki so po občem mnenju povzročili »preobrat v fiziki« ter vedli do revolucionarno smelih pogledov na svet. Na mnogih diapozitivih bo pokazal izkušnje Poti, po katerih se je v velikem svetu ustvarila relativna teorija in so se v malem svetu odkrili novi gradbeni delci materije. V predavanju bo natančno začrtana meja naravoznanstvenih hipotez in nakazano, dokod sega prava znanost in kje se pričnejo fantastije, a katerimi ne more imeti nobena resna filozofija ničesar skupnega. Predavanje se bo vršilo v ponedeljek 30. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice.

— Lj. Stari ljubljanski prometni napisi. Razen mednarodnih prometnih znakov imamo tudi značilno ljubljanske. Za mnoge naše ulice veljajo razne prometne oznajitve, n. pr. v Selemburgovi ulici je prepovedan promet s težkimi vozili. Prometnih določil pa marsikdo ne pozna, ker jih nima prilike prečitati, odnošno niti ne ve za napisne table. Na popluzju glavne pošte je pritrjena tabla s prometnimi določili, kjer je toliko napisov, da bi si človek moral vzeti dopust, če bi jih hotel prečitati. Razen tega je pa pisava tako drobna, da brez daljnogleda ne opraviš nič. Ze delj časa pritiskejo golobli pečate na tablo, da zgornjih vrstic sploh ne moreš prečitati. Sicer je pa tabla tako skrita, da najbrž vedo za njo samo golobi.

— Lj. Zanimiv poljav. Po zgledu inozemskih trgovin so v zadnjih letih prišli tudi noka-tereti ljubljanske trgovine ob nedeljah prirejati razstave, ki naj pregledno pokažejo zaloge in cene blaga. Zal se pri nas ni udomačila tudi inozemska navada, da zlasti za božične praznike trgovci globoko znižajo cene in tako tudi revnešim slojem omogočijo nakup najpotrebnejšega. Ena redkih izjem v tem pogledu je znana trdnika Motosh na Vodnikovem trgu, ki je že prejšnjo nedeljo v svojih izložbah in v sami trgovini priredila razstavo in jo bo jutri ponovila. Nakupovalcem je tako omogočen najboljši pregled zaloge in cen, ki jih je trdnika Motosh za božične praznike globoko znižala. Naj bi temu zgledu sledilo še mnogo drugih!

— Lj. Prvi javni nastop gluhozemnih. Društvo gluhozemnih v Ljubljani bo proslavilo petletnico svojega obstoja z vprizoritvijo dveh enodejank na odru Sentjakobskega gledališča v Ljubljani dne 6. decembra t. l. ob 16. uri. Posamezne trenutke iz življenja gluhozemnih bo prikazal g. Ciril Sitar, dočim režira in vodi predstavo strok. učitelj ljubljanske gluhozemnice g. Vinko Rupnik. Ta svojevredstven nastop bo gotovo zanimal vse našo javnost, ki doslej ni imela jasnih pojmov o zmožnostih teh ljudi in bo svoje razumevanje pokazala s tem, da jih z velikim obiskom podpre v njihovem nadaljnjem delu.

— Borska dela sprejme kranjara, krovca z izpitom. 2 strojna mehanika za kraljevo mornarico, uslarskega pomočnika in 2 tkalska mojstra.

— Lj. Članom banovinskega akcijskega odbora mladinske organizacije JNS javljamo, da drevi ne bo seje. Vršila se bo v četrtak ob 20. v Zvezdi.

— Lj. Večer Jadranske straže. Krajevni odbor Jadranske straže v Ljubljani priredi 23. januarja na Taboru svoj tradicionalni jadranski večer, veliko revijo narodnih noš in plesov.

— Lj. Miklavževanje se bo vršilo letos v Sokolskem domu na Taboru kakor običajno dne 5. decembra, to je v soboto, in sicer za deca Popoldne ob 16., za odrasle pa ob 20. zvečer. Odraslim pripravila Miklavževa skupina nekaj novega. Darila se sprejemajo kakor običajno od 12. ure dalje pri vnhodu nasproti volašnice.

— Lj. Oglejte si razstavo jutri na praznik pri trdniki K. Soss, Ljubljana, Mestni trg. — Lj. Dva po neordnosti obstrlji. Pred kar varno Majcen na Tyrševi cesti je padel včeraj zjutraj okrog pol 3. preden se izpraznil lokal, strel iz revolverja. Kroga je pogodila dve žrtvi, in sicer mojstra v Strojnih lovarnah Alojzija Pirca in tipografa Borisa Režaka, prvega v nadiakt. drugega

pa v kazalec leve roke. Streljal je poslovojd la Lojze D., ki je streljal pred kavarno, po tegnji za šalo svoj brovning in nekaj manj-pultral s njim. Oba ranjenca so takoj spravili v bolnico. D. pa je pobegnil v svojo stanovanje v Hranilniški ulici. Tam so ga pozneje aretirali, a samokrosa niso več našli pri njem, ker ga je popreje vrgetl v gresnico. Zaslišan je D. izpovedal, da sam ne ve, kako je prišlo do nesreče, da se je bil preveč vinjen. Zaveda se samo tega, da ni imel napram nikomur sovražnega namena.

— Lj. Konec se je vendarle ujeta. Na življenjskem trgu se je že dalje časa pojavljala sprotina žeparka, ki je baš zadnje dni odnesla marsikake, tudi bolj rejeno denarnico. Včeraj zjutraj je v gresnici pred neko stojnico nenkrat kriknila neka gospa. »Pri-mite jo, pravkar mi je ukradla denaric!« Pokazala je na bežočo, bolje oblečeno, mlado, precej suho žensko, ki je na vso moč hitela proti Sokolskemu drevovedu. Za žensko je la kot skočil tudi nekaj moških, ki so jo ude-ili že blizu trimostovla, kjer so jo izročili stražniku. Gre za neko hrvaško tatino, ki je večkrat prihajala v Ljubljano.

Smrtna nesreča

Ljubljana, 30. novembra. Včeraj se je v jutranjih urah raznesla po Ljubljani vest o smrtni nesreči nekakega železničarja. Ljudje so sprva govorili, da se je pripetila nesreča na ljubljanskem kolodvoru, a se je pozneje zvedelo, da je prišlo do nesreče v Postojni in da je žrtev 23letni strojevodja France Sepec iz Maribora. Našli so ga že v soboto popoldne v postojnski kurilnici na tiru poleg lokomotive z razbito glavo. Nesrečni mladik strojevodja je v kurilnici čistil stroj, pa mu je na stopnišču stroja spodrsnilo. Padel je z vrška, udaril z glavo ob rob tračnice in si prebil lobanjo. Onesveščena so našli tovariši, ki so ga brž prepeljali v postojnsko bolnico, a je že med prevozom umrl. Položili so ga na oder v mrtvašnici tamonjske bolnice in o nesreči takoj telefonično poročali ljubljanski železniški direkciji.

Smrtno ponesrečenega strojevodja, ki je bil eden najzmožnejših iz mlajše generacije, bodo danes prepeljali v Ljubljano, kjer bo jutri popoldne pogreb na pokopališču k Sv. Križu. Pokojnik, ki je bil doma iz Zimovnice, zapuščal mlado vdovo s šestmesečnim detetom.

Z Jesenic

Sokolske društve Jesenice proslavi narodni sokolski praznik 1. decembra s ale-dečim sporedom: Dopoldan ob 10.30 bo slavnostna seja društvene uprave. Udeležba dca v narašaji in Prevedba naraščaja v članstvo in ljubljana novega članstva. Zvečer ob 20. slavnostna tolovadna akademija z zelo pestrim programom. Nastopijo telovadni in mladinski glasbeni oddelki. Opoldne in zvečer sodeluje društvena godba.

Iz Ptuj

Proslava 1. decembra v Ptuj. Tudi letos bo Ptuj svečano proslavil državni praznik, dan zedinjenja. Ob 9. uri dopoldne se bo vršila v prostorjaki cerkvi služba božja. Sokol bo pa imel ob 11. uri dopoldne v prostorjaki dvorani v »Mladici« svečano sejo in zaoblubo novega članstva. Popoldne ob 15. bo v Mestnem gledališču svečana akademija. Zvečer ob 20. pa Priredi Oficirskega štalskega v svojih prostorih družabni večer, pri katerem bo sodeloval tudi tukajšnji odbor Jadranske straže. K Prireditvi so vabljeni vsi. Velop prost.

Iz Laškega

Prasnik zedinjenja proslavi Laško s slavnostno akademijo v Sokolskem domu in sicer na predvečer 30. t. m. ob 20.30. Na sporedu so: tolovadne, pevške in godbene točke ter razdelitev diplom. Dne 1. decembra pa se bo brala v nadzupni cerkvi ob 9. slovena masa, kateri bodo prisostvovali uradništvo, društva in korporacije.

Sprememba posesti. Stepičev Posostvo je kupil ravnatelj celjske posejilnice v Mariboru g. Čišek Franc, Mayerjevo hišo pa g. Dergan. Čule pa se, da se vrše tudi pogajanja za odkup kompleksa divje tovarne »Kamenit«. V interesu razvoja industrije moramo realizacijo tega projekta pozdraviti.

Iz Ljutomera

Praktični izpiti naših učiteljev. Na državni učiteljski šoli je polagalo iz našega sreza praktični izpit več mlajših učiteljev. Izpit so položili g. Stefan Rajnec, da, Golar Manlio in Nahtigal Marjeta, vsi iz šole v Križevcih, dalje ga. Poljančeva Olga iz Ljutomera in Hinterlehner Stanislav iz Stogovcev, Jordan Janko od Sv. Jurja, Stropnik Ivan od Kapele in Slapar Stefanija od Sv. Duha.

Uradne ure katastrske uprave. Katastrska uprava v Ljutomeru ima uradne ure ob torih in petkih od 8. do 12. ure, kar naj stranke upoštevajo.

Poroča. Pretekli teden sta se poročila v Murški Soboti g. Ivan Horvat, notarski namestnik iz Radgone in gđ. Furjan Irma, zasebnica iz Murške Sote. Obilo sreče!

F

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je danes, v nedeljo, 29. t. m. po dolgi, teški bolezni, previden s tolažili sv. vere, preminul naš dragi sin, soprog, očka, stric in svak, gospod

ALOJZIJ SPRINGER

posestnik, gostil

Kultura srca sloni na pesmi

Profesor Rančigaj vodi šolo za otroke, ki jim narava ni dala poslušna

Ljubljana, 30. novembra.

Mnogim se zdi, da v teh krutih časih propada kultura srca, v teh časih, ko splošna kultura prav tako pogosto gloda prepada pred seboj, kakor pogosto govorimo o nji. Vendar prave kulture srca ne bo moglo izkoreniniti nič, dokler bo živela pesem. Glasba, petje, pesem so produkti najplemnejšega človeškega dela ter izživljanja. Čim plemenitejša so človeška čustva, tem bolj žahljajo v njihovi izraz — pesem. Dandanes tajimo srce in čustva, ker se tako radi sklicujemo na razum; toda baš ta razum dandanes najbolj vodi čustva, žal ne najplemnejšega. Zdrav pač ljudje ne strahuje le telesnega kraka, temveč tudi duševnega. A najusodnejše je, da se tega ne zavedajo.

Profesorji, ki uče našo mladino petja, vedno trdijo, da njihovo predmetu marsikdo ne posveča dovolj pozornosti, da roditelji ne vidijo v tem nobene nesreče, ako otroci ne znajo peti ali če celo nimajo poslušnosti. V resnici je brez pomena za šolsko izpitnevalno, ali ima učenec nezadostno ali odlično oceno za petje, ni pa vseeno za življenje, kakor bi marsikdo mislil. Učitelji opazujejo, da so otroci, ki nimajo poslušnosti, boječji ter da se čutijo manj vredne proti součencem, ki znajo peti. Ta občutek manjvrednosti se pozneje v življenju pogosto poglobi, ne da bi se ga odrasel vselej zavedal. Človek, ki živi, ne da bi lahko užival pesem, to tako prepotrebno duševno hrano, je prav za prav na znotraj slep, odkodovan za najfinjši čut; čeprav ta njegova nesreča ni tako očita kakor n. pr. slepota, je vendar lahko zanj prav tako usodna in morda še bolj boleča. Zal doslej pri nas tež strani vzgoje nismo posvečali dovolj pozornosti.

Pravilno vzgoje, ker je to vzgojno vprašanje. Slepca res ne moremo naučiti gledati in glušca poslušati, toda neposlušarja dober vzgojitelj nauči petja in mu odpre vrata v prepovedan paradiz. Pri nas imamo takšno šolo, toda zasebno. Vodi jo prof. Rančigaj, zelo poštovan mladinsko in idealist, kakršnih dandanes ni mnogo. Človek bi pričakoval, da bi takšni idealisti morali najti povsod zaslonbo in da bi dele, ki se ga doslej pri nas še ni nihče lotil, podpirali s priznanjem poštovanemu delavcu. Roditelji, ki so pošiljali svoje otroke v prof. Rančigajevo zasebno šolo, prav dobro vedo, kako resno je njegovo delo, ki so mu zanj od srca hvaležni. Med mnogimi nepoučenimi roditelji pa najbrž vlada nezaupanje do nenavadne šole ali pa večino staršev sploh nič ne skrbi otrokova napaka, kajti zamisljanje za šolo je zelo slabo. S tem ni rečeno, da je neposlušarjev malo; učitelji petja prav dobro vedo, da je po nekaterih šolah celo četrtina dijašev brez poslušnosti. V šoli se neposlušarji med učenci, ki nimajo poslušnosti, seveda ne morejo naučiti petja, ker se učitelji ne morejo peči s posebej z njimi. Sicer pa do zadnjih let pri nas sploh nihče ni niti mislil na to, da lahko tudi neposlušarja naučimo petja. Kazalo bi, da bi prosvetna uprava uvedla posebne pevske ure za neposlušarje na šolah.

Morda se zdaj mnogi ne vedo, da se tudi neposlušar lahko nauči petja in poslušati. Prof. Rančigajevo metodo ne odreče v nobenem primeru. Če na to opozorimo, mislimo predvsem na nesrečne otroke, ki so oropani najlepšega, a bi jim starši lahko pomagali, če bi jih poslali v šolo. Nekateri se tudi stranjujejo, ohranijo nočjo priznati, da njihovi otroci nimajo poslušnosti, pri tem pa trpi največ je otrok. Zopet drugi mislijo, da otrok zna peti in ima poslušnost, če ima dobro oceno v glasbeni teoriji. Značilno za naše razmere je, da je v Celju neki zavod osnoval šolo za neposlušarje, toda za šolo se ni prijavilo dovolj učencev, da je lepa zamisel izgubljena. Tudi prof. Rančigaj bi moral že zdavnaj obupati nad malčnostjo občinstva, če bi ga pri delu ne vodil predvsem idealizem. Sami pač veste, kako se pri nas plačuje vsako kulturno delo. Poštovanostni psovki vzgojitelji ne pričakuje za nobene koristi od svojega dela, pač pa bi si želel več razumevanja med občinstvom, da bi lahko posvetili svojemu velikemu ljubemu in znanju še nešteti drugim otrokom, ki jim je bila narava mačeha, ko jim je delila plemenite darove.

Nezaupljivi roditelji bi morali obiskati prof. Rančigajevo šolo na Bleiweisovi cesti, da bi se neposredno prepričali, kako se otroci uče poslušati pesem in kako ji odpirajo srce. Ze po prvem mesecu začne otrok poslušati glasove, najsi je bil še tako brez poslušnosti, čez nekaj mesecev pa že skoraj sleherni poje pesem. Drugo leto se vzgajeni pevec, ako se prihajajo v šolo, utrjuje v svojem znanju in jih ne morete več ločiti od poslušarjev. Nekateri se vadijo doma sami na harmoniki, kar se je izkazalo zelo uspešno. Učitelj neposlušarjev mora seveda imeti neskončno potrpljenje, zlasti z začetniki, in mora ga voditi globoka ljubezen do otrok, sicer 'i ne dosegel nobenega uspeha. Toda prof. Rančigaj ima potrpljenja neizmerno koš in otroci ga imajo zelo radi. Najbrž ne veste, da ima prof. Rančigaj tudi najmlajši mladinski pevski zbor — pomislite, 4letni otroci sodelujejo! — toda to je tako zanimivo, da bi se morali porazgovoriti posebej ob drugi priložnosti.

pa predlagan za plemiša. Toda te časti je bil deležen šele njegov sin. Ni dvoma, da je imela samo po Macadamovi zaslugi Anglija v preteklem stoletju najboljše ceste na vsem svetu. Počovanje iz Londona v Edinburg, ki je trajalo nekoč 14 do 16 dni, je bilo takrat skrajšano na 40 ur. Kar je bil pred 100 leti lep rekord. Ponekod grade še zdaj prave makadamske ceste, čeprav ne morejo tekmoovati z modernimi betonskimi cestami. To so ceste mirnejših časov, ko so se ljudje vozili še s kočijami in ko je bila po pretečni večini v rabi še konjska vprega.

Prezident Grant in postopač

V svoji knjigi »Moje življenje in moje ljubezne pripovedi« Frank Harris zanjimivo zgodbijo o ameriškem prezidentu Ulyssesu Grantu. Ko sem študiral v Lawrencu v državi Kansas, pripoveduje Harris, sem spoznal nekoga postopača, ki je trdil, da je bil prijatelj Prezidenta Granta. Moja je ne prestopala popival in če je bil mogel, se je pridružil komu, da mu je dal za pilačo. Pravi nam je, da je prezident Grant pil v svoji mladosti mnogo več, nego je pronesel. Neka dne je prišla nepričakovana vest, da pošeti Grant Lawrence. Obedoval naj bi pri guvernerju a senatorji in županom. Počkali smo starega postopača, dali smo mu za pijaco in ga vzeli s seboj k svečanemu sprejemu.

Prezident je prispeel točno. Guverner mu je pomagal stopiti iz kočije, župan in drugi dostojanstveniki so ga pozdravili. V trenutku, ko je preskočil Grant prag hotela, smo mu porinili naproti starega pijanca, ki mu je smejal pod rok, rekoč: Ulyes, Ulyes! Grant ni trenil z očmi. Ozrl se je na pijanca, opazil njegovo ponošeno, oguljeno obleko in molčal. Pijavec pa ni prišel v zadrego. Torej je nisi pozabil na Hapa? — je dejal Grantov obraz se je nenkrat izpremenil. Vi ste torej ta in ta? — je vprašal. — Da je zajel pijanca, — saj sem vedel, da me boš opazil. Zdal te pa že poznam, čeprav te nisem videl že 20 let. Obečoval ti moram z menoj. Ko je pa pijanec v zadregu pogledoval na svojo zamazano in raztrgano obleko in na svoje roke, mu je dejal prezident: Nič ne bo, pojdi kar tak, gospodje bodo že oprostili. In tako je odšla družba visokih gospodov a prezidentom in pijancem na čelu v guvernerjevo obednico.

Ruska tajna služba

je sijajno organizirana in prekaša po svojem arhivu celo angleško Intelligence Service

Nemški tiskovni urad poroča: Iz zanesljivega vira prihaja vest, da je izročil nemškemu državljanu Stickingu v Harkovu 16. novembra ponosni sovjetski inženjer njemu znano vrsto konstrukcijskih risb topovskih nabojev najbrž z namenom, da bi se z njim posvetoval o njihovi izdelavi. Četrte ure pozneje so pa prišli agenti sovjetskega komisariata notranjih zadev Stickinga aretirali. Sticking jim je prostovoljno izročil te risbe še pred hišno preiskavo. Med hišno preiskavo so našli nekaj na stroj pisanih listov, nanašajočih se baje na ukradene risbe, ki pa niso pripadale Stickingu. Obsegljivo so dozdene opis tovarniških objektov, kjer se ti naboji izdelujejo. Nemško poslanstvo je proti tej očitni provokaciji takoj protestiralo in zahtevalo, naj Stickinga nemudoma izpuste.

Aretacija nemškega inženjerja je bila v zvezi z veliko vohunsko afero, ki poročajo o nji z uradnih ruskih mest zelo kratko. Uradno imena aretirancev sploh niso bila objavljena. Govori se, da je bilo aretiranih 19 inženjerov, med njimi delovodja neke tovarne v Moskvi Georg Thimig, knjigovodja Herman Niedermayer, avtomehanič Alfred Ehringhaus. neki župnik, neki nemški zdravnik in nemški advokat, več Avstrijev, Poljakov in Svedov ter okrog 200 ruskih državljancev. Ni še znano, kakšno vlogo je igral Sticking, gotovo pa je, da se je dal ujeti v spretno nastavljeno past.

Nemškemu poslaniku grofu Stuhlenburgu, ki je pri sovjetski vladi protestiral proti aretaciji, je bilo rečeno, da imajo sovjetske oblasti dovolj dokazov o vohunstvu in pro-

tidržavnemu rovanju aretirancev, da lahko svoje ukrepe dobro utemelji. Podrobnosti pa nemški poslanik ni mogel zvedeti. Zadržuje se, da gre med drugim za načrte obrambe zapadnih ruskih meja.

Nagli ukrepi proti vohunom so največji uspeh ruske tajne službe, ki ji pravijo v Rusiji Ljubanka, ker ima svoje pisarne v Moskvi na Ljubanki st. 2. To je ena najboljših organizacij v Evropi in njen arhiv prekaša najbrž celo arhiv slovite angleške tajne službe Intelligence Service. Ta organizacija ima dva oddelka, notranjo protivohunsko službo in inozemsko informacijsko službo. Deluje že od leta 1917 in zaposluje tudi mnoge ljudi iz bivše carske tajne službe. Njen šef je vrhovni komisar Medžinski, ukrajinska podružnica je pa samostojna in jo vodi bivši carski častnik latviške narodnosti Lazis. V Ljubanki imajo obsežen tajni vojaški arhiv s sporočili iz inozemstva in iz informacijski o ruski armadi, o oborožitvi in o kapaciteti posrednih industrijskih koncentrov, važnih za državno obrambo. Imajo pa tudi točne informacije o finančnih in rodbinskih razmerah višjih častnikov, o njihovih stikih in navadah itd. Seveda so pa na razpolago tudi vsa potrebna sredstva, da lahko tajna služba takoj nastopi proti vsaki tajni organizaciji ali zaroti. Ob to mrežo se razbije še tako spretno organizirana zarota ali upor. Zato ni čuda, da so bili še vsi vohunski poskusi v Rusiji odkriti v študiju priprav. Ruska tajna služba je najboljša opora sovjetske vlade.

General Franco je bil takrat poveljnik divizije na Kanarskih otokih in šlo je za to, da bi mogel prevzeti vodstvo nacionalističnega pokreta.

Bolina je presenetila podobnost položaja, opisanega v romanu in onega v Spaniji. Otirnil se je naravnost na Jerrolda s prošnjo, naj mu preskrbi letalo, pilota, gospoda in dve dami, po možnosti svetlobski, da bi mogel predstavljati angleške potnike v letalu. Jerrold je predstavil novinarju majorja Hughesa Pollarda, slovitega angleškega strelca, ki je bil pripravljen udeležiti se pustolovščine in svojo hčerko Diano in njeno prijateljico. Vsi so odpotovali na Kanarske otoke, kjer so morali biti vedno pripravljeni na polet. Takoj po umoru Jose Calvo Sotella so krenili z letalom iz Groydona v Biarritz in dalje preko francoskega Maroka v Las Palmas, kjer je že obveščeni general Franco prispeel v letalo in srečno prispeel v Tetuan. Tako se je pričela akcija španskih nacionalistov proti madridski vladi.

ČE KUJARICA KADI

Oče: Kako to, da dišiš po tobaku, sinko? Pa se vendar že ne učiš kaditi? — Sinko: Ne, papa, po tobaku dišim, ker me je pravkar poljubila kuharica. — BARVA LAS — Dva trgovca si kažeta v vlaku fotografije svojih boljših potov. Prvi vpraša drugega: Tvoja žena je gotovo svetlobska, kaj ne? — Ne vem, — odgovori drugi, — ker sem že drugi teden na potovanju.

General Franco

Potem se je Daburon vrnil h Klari.

— Gospodična, ali ste morda spravili pismo, ki vas Albert v njem prosi, da bi mi dovolili sestanek? — Da, moram ga imeti pri sebi. Vstala je, segla v ročno torbico in potegnila iz nje zelo zmečkan papir.

— Evo ga!

Sodnik ga je vzel. Kar se je oglašil v njem sum. To pismo se je našlo kakor po naročilu v Klarinem žepu. Z enim samim pogledom je prešinil tih deset vrstic.

— Nobenega datuma, nobenega pečata, nič... je zamrmral.

Klara ga ni slišala.

Mislila je samo na to, kako bi dokazala sodniku, da je imela res sestanek z Albertom. Kar je dejala: — Čisto se pripeti, gospod, da nas kdo opazuje, če si želimo in mislimo, da smo sami. Pokličite, prosim, vso služkinčad moje babice in zasilite jo; morda je pa kdo videl Alberta.

— Zasilite vašo služkinčad!... Ali mislite na to, kar govorite, gospodična?

— Kaj, gospod! Vi pravite, da bom kompromitirana... Kar naj bom, samo da bo Albert rešen! — Še eno sredstvo je tu, — je pripomnila Klara. — Ta čas, ko sva tu, pošljite koga, naj si ogleda zid.

Mislila je na vse.

— To se je že zgodilo, — je odgovoril Daburon. — Ne bom vam prikrival, da sem v enem pismu,

Manj ljudi, večja starost

Prebivalstvo Irske se je od leta 1911 do 1926 skrópilo za 168.000 in sicer deloma zato, ker je bila angleška armada odpoklicana in ker je padlo v svetovni vojni tudi mnogo Ircev. Splošna tendenca gibanja prebivalstva se torej na Irskem ne ni izpremenila. Od leta 1841 je prebivalstvo sedanje svobodne Irske države razdeljeno v dve polovici. Tudi irsko govorilno prebivalstvo je padlo od leta 1911 do 1926 po številu za 10.000.

Na drugi strani je pa zanimivo število starih ljudi na Irskem, zlasti stoletnih. Statistika celo pravi, da niti 112 do 115 let stari Irski niso redki. Ugodno je tudi razmerje med moškimi in ženskami. V svobodni irski državi pride na 1000 moških samo 972 žensk, torej manj, nego v drugih evropskih državah. Zato so pa izgledi deklet in vdov na moštvo zelo ugodni.

Iz Maribora

— Gledališče. V ponedeljek, 30. t. m. ob 20. uri »Sokolska akademija«. V torek, 1. decembra ob 15. uri ponovitev sokolske akademije.

— Trgovine bodo zaprte. Na državni praznik, dne 1. decembra ostanejo po odredbi Združenja trgovcev za mesto Maribor trgovine ves dan zaprte.

— Gregorčičev spominski večer priredi v petek 4. decembra tukajšnja Ljudska univerza. Spominsko predavanje bo imel ljubljanski pisatelj g. dr. Ivan Gregorčič. Gregorčičeve pesmi bo recitirala mariborska dramska prvakinja gđ. Elvira Kraljeva, pel pa bo tenorist g. Faganelli iz Maribora.

— Dekle so ugrabili. V soboto sta se zgledala pri posestniku Antonu Knavru iz Josip dola pri Ribnici na Pohorju dva neznanca in pregovorila posestnico, da jima je izročila 8-letno hčerko Marico. Neznanca sta dejala, da ju pošlita dekletin stric iz sosednje vasi, ki mu naj pripeljeta dekletico. Toda o tem stricu ni bilo nikdar znanega. Orožniki so preiskali vso okolico, vendar pa o deklici ni nikake sledi. Sumijo, da je deklica postala žrtev cigarov.

— Novo otoksko zavetišče. Mestna občina bo preuredila kupljeno enonadstropno vilo v Magdalenski ulici 28 v otroško zavetišče. To bo namenjeno predvsem otrokom v mestnega okraja. Letos so zavetišče zasilo uredili, drugo leto pa bodo hiso razširili s prizidkom, tako da bo imelo v zavetišču prostora 90 otrok, medtem ko bo 15. decembra sprejeli le 45.

— Svinjska kuga. V Selnicah ob Dravi se je pojavila svinjska kuga. Poginilo je več svinj in so posestniki zelo hudo oškodovani.

— V tovarnem vlaku zajeta tihotapca. Te dni so finalni organi v tunelu pri St. Ilju ustavili tovorni vlak in tam zasačili dva tihotapca iz Tezna. Vozila sta s seboj 300 vžgalnikov, 57 zavojčev igralnih kart, 2 kg kanečkov in 8½ kg saharina. Kazen bo znašala okoli milijon dinarjev.

— Z lokomotive je padel v soboto dopoldne 38-letni pomožni delavec Ivan Dajman in si zlomil levo nogo v kolenu. Poklicani reševalci so ponesrečenca prepeljali v mariborsko bolnico.

— Sumljivo pismo so našli studenški orožniki pri 32-letnem zagrebškem arhitektu Milanu Triplatu, ki so ga aretirali zaradi neke tatvine. Pismo je pisano v obliki dnevnika in je iz njegove vsebine razvidno, da je bil Triplat v preiskavi zaradi zveze z zagrebškimi atentatniki.

Radioprogram

Sreda, 2. decembra

12: Simfonični orkester iz raznih dežel (polske). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Vse mogoče, kar kdo hoče (po željah). — 14: Vreme, borza. — 18: Mladinska ura: Jakce in Medka Pri kraji Matlažu (zvočna pravljica, napisal J. Zvan, izvajajo člani rad. dramske družine). — 18.40: Delavska ura: Pomen rudarstva za naše narodno gospodarstvo (g. dr. Gostiša Viktor). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Uvod v prenos. — 20: Prenos iz odernega gledališča v Ljubljani. V I. odmoru: Glasbeno predavanje (g. Vilko Ukmar). V II. odmoru: Čas, vreme, poročila, spored. — Konec ob 23. uri.

Četrtek, 3. decembra
12: Vsakomu svoje (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Slavni pevec (plošče). — 14: Vreme, borza. — 18: Pester spored (radijski orkester). — 18.40: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Akcija za razširjanje bolnišnice. — 20: II. akademijski večer: Heri Berni Svetel. Sodelujejo: gđ. Stefka Korenčanova (sopran), gđ. Hori Svetel (klavir), Mirko Premelj (bariton), Svelozar Banočec (tenor), moški zbor »Sloga«. — 21: Ruske baletne suite (radijski orkester). — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Zvočni oddih (radijski orkester). — Konec ob 23. uri.

Oče modernih cest

K 100letnici smrti škota Johna Loudona Macadama

Pred 100 leti je umrl v Moffatu škot John Loudon Macadam, star 81 let. Njegov novi način ureditve cest je svoj čas silno dvignil čestni promet. Očeta je izgubil Macadam v zgodnji mladosti in potem je živel pri svojem stricu v Newyorku, kjer je zaslužil lepo premoženje z dobavami med ameriškim vojnami za neodvisnost. Kot 30letni mož se je našel v domačem kraju in ko so mu poverili nadzorstvo nad cestami avstralskega okraja, se je lahko posvetil svojem poskusu, kako zboljšati cest. Njegovi rojaki se pa niso mogli navdušiti za trde ceste, raje so imeli mehke in blatne, po katerih je lahko hodila njihova živina.

V prvih desetletjih preteklega stoletja angleške ceste niso bile mnogo boljše od srednjeveških, ker se skoraj 200 let nihče ni zmedel zanje. Parlament je na vse načine oviral promet, izdajal je različne ukrepe o obsegu tovorov, o številu konj, ki smejo biti vpreženi v en voz, o velikosti in obliki vozov itd. 1.100 milinarjev je skrbelo samo za svoje dohodke, nihče se pa ni brigal za popravilo cest. Tudi občine so zametale ceste. To je dalo pobudo, da je jel razmišljati Macadam, kako bi se dale ceste zboljšati. Čeprav ni bil inženjer, je preizkušal svojo metodo in od leta 1815, ko je postal nadzornik cest Bristolškega okraja, je posvečal vso pozornost gradnji in popravilu cest.

Dobelej se gradili in popravljali ceste tako, da so vozili nanje preš in zasuti Prostranli jarkov, misleč, da se bodo tako ur-

dile. Če so bile kotanje prevelike, so namerjali vanje kamenja in gramoza, da bi se spojil z glino. V dežlu se je pa vse to izpremenilo v pravo močvirje. Macadamov ideal je bila trda, z gramozom posuta cesta z dobrim odtokom za vodo. To je dosegel s plastjo enako nasutega gramoza, debelo 15 do 25 cm. Vozovi so tako stlačili gramoza, da je nastala trda in gladka površina. Skozi katero voda ni mogla pronicati. Debelih kamnov in drobnega gramoza Macadam za ceste ni rabil.

Beseda »macadam« se rabi še zdaj, toda navadno v napačnem pomenu za označbo prahu prostih cest. To je napačno, če gre za ceste, pri katerih so se rabili vojni in manjši kosi, kajti prava makadamska cesta je podobna karakteristično pravilnemu mozaiku. Svoje izkušnje je opisal Macadam v mnogih razpravah, med katerimi je najvažnejša »A Practical Essay on the Scientific Repair and Preservation of Public Roads« iz leta 1819.

Sele na stara leta je žel Macadam sadove svoje energije in vztrajnosti. Ko je leta 1823 postal član parlamenta predložil svoje metode, so bile po njegovih načrtih urejene nekatere važne londonske ulice. Vse poskuse je plačal sam in potrošil nad 5000 funtov šterlingov. Macadam je bil rojen leta 1766, umrl je pa kot rečeno leta 1836. Nekaj let pred smrtjo so bile njegove zasluge javno priznane s tem, da mu je angleški parlament izdal častno dario 10.000 funtov šterlingov, pozneje je bil

Začetek Francove akcije

Pilot letala, s katerim je odletel general Franco s Kanarskih otokov v Tetuan organiziral upor proti madridski vladi, opisuje v nekem francoskem listu svoje doživljaje. V začetku junija je bivši dopisnik madridskega lista »ABC« v Londonu in član španske monarhistične stranke Louis Bolin slučajno čital roman Douglasa Jerrolda pod naslovom »Vihar nad Evropo«. Iz tega romana, ki je izšel leta 1928, je povzel španski novinar načrt osvoboditve generala Franca.

General Franco

Potem se je Daburon vrnil h Klari.

— Gospodična, ali ste morda spravili pismo, ki vas Albert v njem prosi, da bi mi dovolili sestanek? — Da, moram ga imeti pri sebi. Vstala je, segla v ročno torbico in potegnila iz nje zelo zmečkan papir.

— Evo ga!

Sodnik ga je vzel. Kar se je oglašil v njem sum. To pismo se je našlo kakor po naročilu v Klarinem žepu. Z enim samim pogledom je prešinil tih deset vrstic.

— Nobenega datuma, nobenega pečata, nič... je zamrmral.

Klara ga ni slišala.

Mislila je samo na to, kako bi dokazala sodniku, da je imela res sestanek z Albertom. Kar je dejala: — Čisto se pripeti, gospod, da nas kdo opazuje, če si želimo in mislimo, da smo sami. Pokličite, prosim, vso služkinčad moje babice in zasilite jo; morda je pa kdo videl Alberta.

— Zasilite vašo služkinčad!... Ali mislite na to, kar govorite, gospodična?

— Kaj, gospod! Vi pravite, da bom kompromitirana... Kar naj bom, samo da bo Albert rešen! — Še eno sredstvo je tu, — je pripomnila Klara. — Ta čas, ko sva tu, pošljite koga, naj si ogleda zid.

Mislila je na vse.

— To se je že zgodilo, — je odgovoril Daburon. — Ne bom vam prikrival, da sem v enem pismu,

EMILE GABORIAU ZAKONSKI IN NEZAKONSKI SIN ROMAN.

— Vse moje domneve so se uresničile. Zvečer sem bila prosta in odšla sem na vrt tik pred dogovorjeno uro. Posrečilo se mi je dobiti ključ od vrat. Preizkusila sem ga, toda ni se dal zasukati v ključavnico, ker je bila le-ta preveč zarjavela. Zaman sem napejala vse sile, da bi odklenila vrata v ograji. Bila sem vsa obupana, ko je ura bila devet. Pri tretjem udarcu je Albert potkal. Takoj sem mu povedala, kaj se je zgodilo in vrgla sem mu čez ograjo ključ, da bi poskusil odpreti. Toda zaman. Prosila sem ga torej, naj preloži najin sestanek na prihodnji dan. Odgovoril mi je, da to ne gre, da mi mora povedati nekaj izredno važnega, kar ne trpi nobenega odlašanja. Končno mi je izjavil, da bo preprezel zid. Rotila sem ga, naj ne stori tega, ker sem se bala nesreče. Zid je dokaj visok, saj ga poznate, na vrhu pa posut s črepinjami. Albert e je pa smejal mojemu strahu, češ, da hoče poskusiti in da bi ne storil tega, samo če bi mu izredno prepovedala. Prepovedati mi si pa nisem upala in tako se je zavihtel na zid.

Od strahu sem se vsa tresla. K sreči je zelo gibčen, brez najmanjše nezgode je preprezel zid. Prišel mi je povedat, gospod, kako strašna katastrofa je

naju zadela. Sedla sva najprej na klopec pred grmovjem, saj jo poznate, potem sva se pa zatekla v paviljon, ker je jelo deževati. Bilo je že po polnoči, ko je Albert odšel pomirjen in skoraj vesel. Vrnil se je po isti poti, samo z manjšo nevarnostjo, ker sem ga bila pregovorila, da je stopil po lestvico, ki sem jo položila k zidu, ko je bil Albert srečno na drugi strani.

To odkrito pripovedovanje je Daburona zbegalo. Komu naj verjame?

— Gospodična, ali je jelo deževati šele, ko je Albert preprezel zid? — je vprašal.

— Še ne. Prve kaplje so padle, ko sva že sedela na klopec. Spominjam se zelo dobro, ker je razpel dežnik, jaz sem se pa spomnila na Pavla in Virginijo.

— Samo trenutek, prosim, gospodična, — je dejal sodnik.

Brž je sedel k mizi in napisal dve pismi. V prvem je naročal, naj Alberta takoj privede v sodno palačo v njegov kabinet. V drugem je naročal detektivu, naj odda takoj v predmestje Saint Germain v dom Arlangevih ter preišče tam zid zadaj na vrtu, da ugotovi, ali se poznajo na njem sledovi plezanja. Pripominjal je, da je bil zid preplezan dvakrat, pred dežjem in po njem.

Potem je pozvonil slugi.

— Tu sta dve pismi, ki ju odnesete Konstanco, mojemu protokolistu. Porečete mu, naj ju prebriša in takoj, razumete, takoj, izpolni vse, kar je v njih naročeno.

ki sem ga pravkar odposlal, odredil ogled zidu na vrtu vaše babice.

Klara je vstala vsa žareča od radosti in podala sodniku roko.

— O, hvala, — je dejala, — tisočera hvala!

Zdal vidim, da ste na najini strani.

— To še ni vse, gospodična, — je povzel sodnik znova besedo. — To, kar ste mi tu povedali, morate ponoviti v mojem kabinetu v sodni palači. Moj zapisnikar bo zabeležil vaše izpovedbe in vi jih boste podpisali. Ta korak vam bo mučen, toda to je nujna formalnost.

— Eh, gospod, z veseljem odidem tja.

Vstala je, popravičajoč si plašč in klobuk.

— Ali naj počakam, da se vrnejo detektiv, ki so šli pregledat zid? — je vprašala.

— To ni potrebno, gospodična.

— Potem takem mi pa preostaja

Pierre Mille:

Dober maser

Izprejajati sem se po pravkar otvorjeni avtomobilski razstavi. Počel sem vse mogoče, da bi mislil, da se zanimam za avtomobile. V resnici se pa na avtomobile prav nič ne razumem. Ogledujem si vedno le karoserije in zato me smatrajo prijatelji za obžalovanje vrednega idiotja. Kar se je ustavil moj pogled na invalidskem vozičku, na katerem je na videz dobro rejen mož melanholično blodil med vrstami avtomobilov. Ker nisem vedel kaj početi sem mu nekaj minut sledil. Zdelo se mi je, da se dolgočasni prav tako, kakor jaz, in da se tudi na avtomobile ne spozna bolje. Zato se mi je takoj prikupil in slednjič sem ga ogovoril.

Bil je zelo inteligenten in njegove manire so izdajale sportnika. Iz pogovora sem kmalu spoznal, da mu je politika deveta briga, kar se pa tiče življenjskih nazorov, da je nazadnjak. Kazal je namreč veliko grozo in nekakšno osebno srd do vede in do vsega, kar se imenuje napredek.

— Vsi ti stroji so mi zoprni, — mi je dejal trpko — in sploh, dovoljen bi moral biti samo en način premikanja — namreč hoja. Toda baš jaz ne bom nikoli več hodil. Mislim, da je treba sočustvovati z njegovo bolečino.

— Ali se je vam pripetila nesreča? — sem vprašal.

— Da, je odgovoril, — toda zdaj je že popet dobro — in se kakšna nesreča!

— Ali je vam ostala stopinja mišic, slabašnost v nogah?

— Jaz pa slabost! — je vzkliknil. — Kar poglejte.

Dvignil je odejo in mi pokazal dve ogromni stegni, polni mišičastih klopčev, strahotni na pogled. Človek bi mislil, da vidi dva hrasta v gozdu ali dva stebra Notre Dame, ali pa končno ves proračun Francije. Monumentalna, neskončna nadčloveška segna.

— Toda da boste vedeli, — je dejal, — to ni naplajeno. Lahko skakate po njih. To je trdo, mišičasto. Ni rokoborca, ki bi imel taka stegna. Črni Johnson, Dempsey, Carpenter — kaj so ti proti meni!

— Zakaj se pa potem takem pustite voziti v vozičku? — sem ga vprašal tavajoč v gozdu domneve in hipoteze.

Mož je srdito zakričal:

— Zakaj se pustim voziti na vozičku?

Zakaj?! Takoj vam povem in videli boste, ali je sploh še kje nesreča, ki bi se dala primerjati z mojo. Poslušajte torej. Dve leti je tega, ko sem bil človek kakor vsi drugi. Morda celo malo boljši od drugih. Baham se s tem. Zlasti pa sem bil zelo spreten v katerikoli telesni vaji. V golfu, kriketu in sabljanju se nisem nikogar bal. Gotovo veste, kaj je kriket, kakšna ostra igra je to. Na Samojških otokih je celo nadomestila domačino vojno in zato je tudi zelo pereč problem za pacifiste, kajti v vojnah, ki so jih Samojci vodili med seboj, ni bil nihče ubit, dočim je v njihovih partijskih kriketih vedno tucet razbitih glav. Baš v času, ko sem željel zmagovati v kriketu, sta me tresla dva moča nasprotnega kluba povsem brutalno ob tla, zaker se spodobiti in priznati moram, da sem zelo težko vstal. Imel sem izpahnjeno koleno, koleno desne noge.

Odpejati so me domov. Prihiti je moj zdravnik, mi naravnal koleno, ugotovil, da se je pretrgalo sklepno vezivo in mi položil noge v mavce.

Čez štirinajst dni, ko je snel obvezo, je dejal:

— Tako, to je zdaj v redu, zdravi ste, Samo...

...kaj samo?

— Vaša desna noga, nad sklepom je zdaj za šest centimetrov tanjša v obsegu od leve noge. To je posledica počivanja, nezadostnega gibanja. Mišice vaše desne noge so otrpnile.

— Vražja strela, kaj pa naj počnem s tem? — sem vprašal zdravnika.

— To je kaj enostavno; dajte se masirati. Zdaj imamo že čudodelne maserje. Naročite slavnemu Van Stettenu, naj pride k vam.

Poslal sem torej po slavnega Van Stet-tena. Holandca, ki dela po nemških meto-дах. Ah, gospod! Besnim, če se spomnim na tega podleža, vendar pa moram priznati, da je bila lokalna masaža mojega levega stegna pravi užitek. Van Stetten je začel z izdihavanjem toplega zraka na moje stegno in nobena beseda bi ne mogla opisati občutka zadovoljstva, ki sem ga imel pri tej topli, božajoči sapici. Potem je neizrečeno nežno zaigral na mišice mojega stegna tako, kakor se igra na liro. To vam je bila pesem gospod nima, toda čarobna pesem.

Zeljenjen nazaj oči uprte v nebo, sem mislila, da se odhijam in skačem čez ovire, da plavam nad njimi.

Po treh tednih te prijetne masaže in tega uživanja mi je dejal Van Stetten:

— Mislim, da so posledice še tu. Izmo-rimo vaše noge.

Meril mi je noge in pri tem je dobival njegov obraz poteze silnega začudenja.

— To je pa res čudno, — mi je dejal, — vi ste reagirali premočno. Zda je pa vaša desna noga šest centimetrov debelejša od leve.

— Ah, saj res, — sem odgovoril, — a povejte mi samo, ali to kaj pomeni?

— Seveda, — je pritrdil, — to je važno. Pomislite namreč, če bi se ta razlika ne-prestano večala in bi v instinktivno rabili eno nogo bolj od druge.

— No, in kaj naj storim? — sem ga vprašal malo vznemirjen.

— Oh, to je enostavno. Treba je ma-sirati zopet levo nogo.

Van Stetten mi je torej masiral levo nogo in zopet sem imel enake nevarne občutke ugodja. Temu se je celo kmalu pridružil nekaj, kar me je spominjalo na moj okus in moje korenjaško navado. Ta doktor, poln navihnosti in pohlepa po denarju, mi je svetoval, naj si za pospešitev lečenja pri-vežem na levo nogo vrečko svinca, potem pa dvignem nogo vsak dan stopetdesetkrat ritmično dvajset centimetrov od tal. Kot sportnik poznam važnost metodne telo-vadbe: stopetdesetkrat na dan, kakor za-maknjen v sveti pobožnosti sem dvigal svo-jo vrečko s svincom.

Slednjič mi je Van Stetten dejal: Napočil je trenutek, ko vam moram zopet izmeriti noge.

Potegnil je iz žepa mero in mi jih iz-me-ri. Dragi moj, Holandci ne vedo, kaj je francoska hitrost v reagiranju. Učeni so res, naše psihofiziologije pa ne poznajo. Mo-je levo stegno je bilo zdaj točno šest cen-timetrov debelejšo od desnega. To je Van Stet-tena nekoliko zbegalo, ni pa hotel opu-stiti boja.

— Moj dober glas, sama moja čast je od-višna od tega, da boste imeli povsem enaki nogi, — je dejal. Seči moram po radikalnih sredstvih.

Kakor mnogi Francozi, sem tudi jaz med tistimi, ki ljubijo bahavost. Razvnel sem se se bolj, ko sem zvedel, da gre pri teh ra-dikalnih sredstvih v prvi vrsti za zdravi-niško gimnastiko. Napel sem vse svoje zna-nje, vso svojo telesno in duševno silo, da bi se prilagodil danim navodilom. Viseč na nekakšni ograji sem si dal privezati na desno nogo dober kilogram težko vrečko svinca, kajti desna noga je bila najbolj oslabela. Na levo nogo sem si pa dal pri-vezati pol kile težko vrečko. In dvigal sem jo po vrsti šestdesetkrat na dan, v šestih lekcijah, da rabim besede samega Van Stet-tena. Ta sila modri zdravnik je zares mi-slil, da je nastala neenakomernost mojih udov zaradi počivanja enega, dočim je dru-gi deloval. Zato je hotel dražiti mišice po njihovem takratnem stanju: z lahkim žgē-kanjem na eni in krepkejšim draženjem na drugi nogi. To je trajalo dobrega pol leta. Slednjič mi je pa dejal ta mož s slepo pre-pričevalnostjo ljudi, ki vidijo samo svoj cilj pred seboj:

— Mislim, da je nama zdaj uspeh zago-tovljen: vaši nogi morata biti povsem enaki in sicer ne samo zunaj, temveč tudi znotraj, na vsaki mišici. V živilih in kosteh, v vseh žilah in žilicah. Drzнем si celo trditi, da sta tudi enako kosmati. Dosegel sem ču-dečno harmonijo.

Opravil je potrebno merjenje, potem je pa zmagovalno dvignil glavo.

— Niti pol milimetra razlike ni, — je dejal. — Obe vaši stegni merita nad kole-nom v obsegu po 66 centimetrov. Moje delo je končano. Ne bo mi več treba hoditi k vam. Zda ste najkrajšnji primer mojega lečenja.

Natresel sem predenj kup zlata, ki ga je milostno sprejel, potem sem pa poklical kro-jača. Sami boste razumeli, da je bilo treba del moje obleke po obsegu izpremeniti. Mor-al sem se sprizniti z obliko blač, ki ji pravijo huzarske, toda v njih v resnici že davno noben huzar ne hodi. Posledica je bila, da sem bil podoben tesarskemu to-varišu — in to me je jezilo, kajti priznati moram, da nimam rad preprostih ljudi. Ču-til sem pa v nogah izredno moč. Najprej sem bil tega silno vesel in vrnil sem se v Boulogneski gozd k svojemu nogomet-nemu klubu. Zoga je pa počela že ko sem jo prvič brenil. Pripisoval sem to slabemu usniju in dal sem si prinesiti drugo, toda kadela jo je ista usoda.

— Premočno brcaš, — mi je dejal to-variš.

Zato sem pa napel vso svojo nežnost in obzirnost: zoga ni počila, pač je pa odletela na drugi brez Seine in padla na grajsko dvorišče. Moral sem odstopiti v svojem kl-u-bu in potem nisem več hodil na tekme.

Od tistega dne so bili moji križi in te-žave vedno večji. Naraščali so v sorazmerju

z mojimi nogami, pri čemur ta fraza v mo-jih ustih ni gola pripodoba ali pretiravanje, kajti človeka navaja se sama narava k te-mu, da rabi one dele svojega telesa, ki so za dano opravilo najposobnejši. Izključen iz nogometa, sem se še enkrat lotil teka. Kmalu sem postal svetovni prvak, toda potem so me diskvalificirali kot nestvor, ki nima nobenih zaslug za svojo zmago. Ne pri-rejajo se tekme ljudi s konji v teku, je izjavila komisija strokovnjakov, ki so se bili zbrali, da bi ocenili moj uspeh. A ti skoki, ti obsegi nog so se izpopolnili — posmehljiva izpopolnitev in pogumni na-predek, delo doktorja Van Stettena. Moje noge so postale take, kakršne vidite.

Dosegel sem posebno in nemogočo stop-njo odvrtnosti. Nisem se več upal pokazati ljudem, da bi se mi ne smejali in kazali za menoj s prstom. Težko sem prenašal to, in enega teh posmehljivcev sem hotel kaz-novati. In kaznovati ga sem gospod: To je menda edini človek od ustvarjenja sveta,

ki je na mestu umrl, ko je dobil brc v sednico. To mu prinese slavo v delih zdrav-niške vede. Kar se mene tiče, nisem imel od tega nič drugega, nego da sem prisel pred okrajno sodišče in izgubil s tem svoje devišstvo in kazenskem seznamu. Ko sem prišel iz zavetišča, ki mi ga je bila proti moji volji preskrbela družba, sem odšel k zdravniku, toda ne k Van Stettenu, čigar samo ime me je že navdajalo z grozo.

— Eno samo sredstvo je, — mi je de-jal, — in sicer ne gibati se, mirovati in počivati. Če čutite v sebi dovolj poguma, da svojih nog štiri ali pet let sploh ne bo-ste premikali, bodo vaše mišice morda iz-gubile to preobličilno moč.

Ves trd od groze sem poslušal njegovo nesmiselno razlago.

— In zato vas vidim, zda na tem vo-zičku? — sem ga vprašal.

— Da, gospod, — je odgovoril. — Sem invalid zaradi preobličilne moči. Ali si mo-rete misliti moje muke?

Socijalizem in demokracija sta nepremagljiva

je izjavil Stalin v svojem odgovoru kritikom nove sovjetske ustave

Na kongresu komunistične stranke je Sta-lin v obširnem govoru razložil novo Sovjet-sko ustavo in zavrnil zlasti vse inozemske kritike. Med drugim je dejal:

Nova sovjetska ustava izhaja iz predvo-stavke, da so delovni razredi na krmilu. Da pripada državno vodstvo družbe (dikta-tura) delavskemu razredu kot vodilnemu v druž-bi in da je ustava potrebna, da se utrdi družbin red, sprejemljiv za delovne sloje.

Nova sovjetska ustava je globoko mednarod-na ker izhaja iz popolne enakopravnosti vseh narodov in ras, ki morajo imeti ena-ke pravice gospodarskega, družabnega in kulturnega življenja. Nadalje posebnost te nove ustave je dostopen, do skrajnosti izve-den demokracizem. Po novi ustavi ni aktiv-nih ali pasivnih državljanov. Ustava ne Po-zna razlike med moškimi in ženskami, med trdnjo naseljenimi in priseljenci, med pre-moženimi in siromašnimi, izobraženimi in

neizobraženimi. Pozna samo osebne vrline in osebno delo, ki določajo položaj vsakega državljana.

Meščansko kritiko nove ustave je treba odkloniti, kajti fašistični tisk je hotel to ustavo enostavno zamolčati. Pa tudi tak molk je kritika. Druga skupina kritikov označuje predlog nove ustave za kos papir-ja za prazne objube. Pravi o njem, da je to samo manever in da v sovjetski Rusiji ni mogel nastati boljši predlog, ker Sovjet-ska Rusija ni država, temveč samo zemlji-ski pojem. Tipičen predstavnik te skupi-ne je — čeprav se ališ to čudno — poru-šitna berlinska »Deutsche diplomatische Zeitschrift« Korrespondenz. Tem gospodom je Sovjetska Rusija že dolgo trn v peti. Je-ze se, da Sovjetska Rusija ne samo enostav-no obtožijo, temveč rase, se krepi, da je pri-pravila nov centek ustave, ki vzpodbuja duha in prinaja zatiranim razredom nove nade. Kakšna dežela je to? Tako kriče ti gospode. S kakšno pravico obstoja? In če je bila odkrita v oktobru 1917, zakaj bi ne mogla biti prikrita, da bi ne ostala od-nej niti senca? In ko so to rekli, so se tudi zopet odločili prikriti Sovjetsko Rusijo in zda-j javno oznanjajo, da Sovjetska Rusija ni več država in da ni nič drugega, nego ova-den zemljepisni pojem.

Na trditve, da je sovjetska ustava prazna objuba, lahko odgovorimo s sklicanjem vrsto nepobitnih dejstev, kakor je ustano-vitev diktature proletariata po padcu bur-žuazije leta 1917, dalje likvidacija razreda bogatih kmetov, razlastitev kapitalistov, pro-glas, da so banke, delavnice, tovarne, že-leznice in druga produkcijska sredstva so-cialistična last. Pri čemer so bili postavljene na čelo teh podjetij najboljši ljudje iz delavskega razreda.

Pojedincev daje v svoji novi organiza-ciji pokrovništvo več pridelekov nego pred vojno, industrija izdeluje osemkrat toliko kakor pred vojno in narodni dohodki so se zelo pomnožili. Vse to so dejstva in ne prazne objube. Pravica do dela, do oddiha in izobrazbe je bila izpremenjena v dejanje, enako je pa bila tudi zaščitena splošna, neposredna in enaka volilna pravica pri tajnem glasovanju državljanov. Tako je rešenost navzlic vsem čakanju gospod-ov iz nemškega poročevalskega urada.

Tretja skupina je pripravljena priznati

nekatero ugodnost nove ustave. Dvomi pa, ali bo mogoče uresničiti njene teze. To so skeptiki, ki so povzeli, življenje je pa po-kazalo, da so doživeli totem »Kremlja«, in pa boljševiki.

Cetna skupina kritikov označuje ustavo za korak na desno, odstop od dikta-ture Proletariata in likvidacije boljševič-kega režima. V tej skupini so nekateri po-gledi in delovni ljudi ameriškega sveta, ki so razširjenju osnovne diktature ustave ga razreda in izpremenbo diktature v pu-blično in s tem tudi močnejšo sodelni-vnega vodstva družbe, za oslabitev ali celo prešle diktature, »mimo pa« vprašani, ali ljudje sploh vedo, kaj je diktatura de-lavskega razreda. Ti gospode tudi ne po-znajo razlike med desno in levo.

V zadnji skupini kritikov so tisti, ki iz-javljajo, da se ne bo nič izpremenilo na do-edanem stanju in da ostane diktatura de-lavskega razreda nedolajknjena, da ne bo dovoljena svoboda političnih strank. Treba je priznati, da osnutek ustave res pusa v veljavni režim diktature enako kakor edanji vodilni položaj komunistične stranke, kar je pa prednost, a ne nedostatek nove ustave.

Številnost strank in torej tudi svoboda strank mora obstojati samo v taki družbi, kjer ni nasprotujočih si razredov. V Sovjet-ski Rusiji sta pa samo dva razreda: delav-ci in kmetje. Njuni interesi si niso sovra-žni, temveč nasprotno zelo prijateljski in zato v Sovjetski Rusiji ni tal za obstoj večih strank, temveč samo za eno, komunistično stranko. Ker vlada v Sovjetski Rusiji de-mokracija v enaki meri za vse, sledi iz te-ga, da v novem osnutku niso bili poruši-ni temelji demokracizma. Nova sovjetska ustava bo na vsem svetu edina demokraci-ja na ustavi brez kakršnihkoli omejevanj.

Sovjetska Rusija bo imela v nekaj dneh socialistično ustavo, zgrajeno na temeljih najbolj razvite socialistične demokracije in ta ustava bo imela mednarodni politični pome-n. Nova ustava bo obenem obtožnica pre-ti fašizmu, ker pravi, da sta socijalizem in demokracija nepremagljiva. Bo pa tudi mo-ralna opora vsem, ki se zda bore proti fašizmu.

Iz Celja

—c Sokolska akademija. Dve ob 8. de-ko začela v celjskem gledališču slavnostna sokolska akademija, ki obsega 12 telovadnih in 3 godbene točke. Spored je poster in zanimiv. Jutri ob 10.30 bo v mestni telovad-nici slavnostna seja Sokolskega društva z zaprisogo članstva, deklaracijami in gošče-nimi točkami.

—c Koncert v proslavo 1. decembra pri-re-di Celjsko pevsko društvo jutri ob 20. v veliki dvorani Celjskega doma. Društveni mešani zbor bo pel 14 novejših pesmi skla-dateljev Adamca, Dolinarja, Jeroba, Joh-eta, Lajovicca, Mirka, Rožanca in Rista Sa-vina. Vse pesmi bodo v Celju prvič izva-jane, nekatera pa bodo doživela na tem kon-certu krstno izvedbo. Pevski plesnega zbo-ru bodo nastopili tudi trije odlični umetni-ki-solisti in sicer koncertna pevka ga. Li-da Vedrakova iz Ljubljane ter violinski vir-tuoz g. prof. Taras Poljanec in koncertni pianist g. prof. dr. Roman Klunec iz Ma-ribora. Spored koncerta je bogat, pešter in zelo zanimiv.

—c Dve predstavi v celjskem gledališču. Ljubljanska drama bo priredila v petek 4. decembra dve predstavi v Mestnem gledali-šču v Celju. Ob 15. bo uprizorila mladinsko igro »Ljubla Arčkar«, nato pa bo Mi-klavžev nastop. Mladinska predstava je iz-ven abonmaja. Ob 20. pa bodo gostje upri-zorili Wernerjevo komedijo »Na ledeni plo-ščici za abonca«.

—c Zanimiva nogometna tekma. Na pod-savezni dan v torek 1. decembra ob 14. se bo pričela na Glaziji tekma med SK Celjem in reprezentanco ostalih celjskih klubov. Tekma bo gotovo zelo zanimiva, živahna in napeta. Sodi bo g. Voble.

MALI OGLASI

Beseda 50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din

preklic

Za pisane odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3 Din

Najmanjši znesek 8 Din

ZIMSKE SUKNJE

boljše vrste. Hubertus nepre-možen 250 Din, perilo in vsa praktična oblačila nudi po re-klamnih cenah Presker, Sv. Pe-tra cesta 14. 6. R.

TULIPANE

gomože dobite zopet pri Sever & Co. Ljubljana. 3108

ZA MIKLAVZA

najbolje darilo je Kreko perilo. Samo pri Kreko. Tavčarjeva 3 3110

Sveže najfinišje norveško RIBJE OLJE

iz lekarne

DE. G. PICCOLIJA

V LJUBLJANI

se priporoča bledim in sla-botnim osebam.

KLIŠEJE

in vse vrste JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

VELIKA DVORANA

hotela »Metropole« zopet otvor-iena. 3125

POUK

STROJEPIŠNI POUK

(po desetpetmetnem sistemu). Ve-ferni tetaj za začelnike in iz-vežbance. Posebni tetaj za sta-rejše dame in gospode. Vpišo-vanje 2. decembra od 6. do pol-8. zvečer. Pričetek pouka 3. de-cembra. Najnižja šolnina, učna ura samo 2 Din. Christofor učni zavod. Domobranska cesta 15. 3059

PRODAM

Beseda 50 par, davek 3 Din

Najmanjši znesek 8 Din

Najboljši trboveljski

PREMOG

brez prahu nudi

I. Pogačnik,

trg. s kurivom

BOHORICEVA 5.,

Telef. 20-69.

STANOVANJA

DVE STANOVANJI

trisočni, s pritlikinami, eno s kopalnico, drugo brez kopalni-ce se odda s 1. februarjem v

Prdinovi ulici. Naelov pri A-lo-ma Company d. z o. z. Ljubljana, Aleksandrova 2-1. 3117

NARODNA TISKARNA

IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA LEPO IN OKUSNO

IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA LEPO IN OKUSNO

Urejuje Josip Zupancič. — Za »Narodno tiskarno« Fran Jeran. — Za upravo in inzeratni del Nata Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.

Otroški vozički, Dvokolesa, šiv in j... najnovejših motorji, stroji in modelov trikotilji pogreznjivi PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO!

„TRIBUNA“ F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlova cesta 4 — Podružnica MARIBOR, Aleksandrova cesta 26

NOVO TRGOVINO

na sv. Petra cesti št. 30 je otvorila znano solidna trgovina

F. I. GORIČAR

kjer bo imela specialno zalogo platnenega in bombažnega blaga, na pr.: platno — kontenio — flanel — prte — servete — namizne garniture — gradl za žimnice — inleto — volnene in prešite odeje od priprosti do najfinjših kva-litet, flanel rjuhe, pernice, blazine, perje in puh, bombaž za odeje, ter izgotovljeno moško, damsko, otroško in posteljno perilo, pletenine in trikotajo.

Bogata izbira blaga za poročne opreme.

PRAKTIČNA DARILA ZA RAZNE PRILOKE.

V delo prevzamemo vse vrste perila, kompletne opreme za neveste, kar izgotovimo solidno po najnižjih cenah.

Da se nova trgovina vpele, dobi vsak, kdor kupi nad 25.— Din primerno reklamno darilce

Makulturni papir

preda

uprava »Slovenskega Naroda«

Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5